

**ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ
ІХ СКЛИКАННЯ**

П'ЯТА СЕСІЯ

БЮЛЕТЕНЬ №17

Стенограма пленарного засідання

13 квітня 2021 року

Київ 2021

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ
ІХ СКЛИКАННЯ

П'ЯТА СЕСІЯ

БЮЛЕТЕНЬ №17

*Стенограма пленарного засідання
13 квітня 2021 року*

Редакційне управління
Головного управління документального забезпечення
Апарату Верховної Ради України

ЗМІСТ

Засідання сімнадцяте
(Вівторок, 13 квітня 2021 року)

Виступи уповноважених представників депутатських фракцій та груп	...4
Розгляд проекту Закону «Про внесення змін до Земельного кодексу України та інших законодавчих актів щодо удосконалення системи управління та дерегуляції у сфері земельних відносин»	...12

[Результати поіменної реєстрації](#)

[Результати поіменного голосування](#)

ЗАСІДАННЯ СІМНАДЦЯТЕ

*Зал засідань Верховної Ради України
13 квітня 2021 року, 10 година*

Веде засідання Голова Верховної Ради України
РАЗУМКОВ Д.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Доброго ранку, шановні колеги! Доброго ранку, шановні представники засобів масової інформації! Я радий усіх вас сьогодні бачити. Усі фракції та групи скучили за роботою Верховної Ради України, по очам бачу. Будь ласка, підготуйтеся до реєстрації.

Поки народні депутати готуються до реєстрації, нагадую вам, що сьогодні в нас відбудеться пленарне засідання, яке триватиме з 10 до 15 години. Перерва буде з 12 до 13 години, тому що 30 хвилин у нас передбачено Регламентом Верховної Ради України, 30 хвилин я можу запропонувати як Голова Верховної Ради України для того, щоб ми встигли привести зал до ладу, прокварцувати, і щоб ви встигли пообідати.

Шановні колеги! Бачу, що всі скучили. Після 15 години в нас буде перерва до 16 години. Далі відбудуться два позачергові засідання Верховної Ради України. Сподіваюся, що ми швидко все зможемо пройти. Обидва позачергові засідання скликані на вимогу народних депутатів України.

Готові реєструватися? Нагадую, реєстрація відбувається шляхом натискання зеленої кнопки, першої зліва, із застосуванням сенсорної кнопки. Готові? Прошу реєструватися.

У залі зареєструвалися 237 народних депутатів України. Пленарне засідання Верховної Ради України оголошую відкритим.

Шановні колеги, відповідно до статті 25 Регламенту Верховної Ради України ми маємо 30 хвилин для виступів уповноважених представників депутатських фракцій та груп з внесенням пропозицій, оголошенням заяв та повідомлень. Прошу представників депутатських фракцій та груп записатися на виступи.

Шановні колеги, ще раз нагадую, що в нас продовжується пандемія, тому, будь ласка, використовуйте маски, як це передбачено законодавством. Дякую.

Батенко Тарас Іванович.

БАТЕНКО Т.І., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 123, Львівська область, самовисуванець). Шановний пане Голово, шановні колеги, українське суспільство, українські громадяни! Знаєте, те, що відбулося у виборчому окрузі № 87 у Надвірній, – це знущання і глум над людьми, над народним волевиявленням і над українською

демократією. Хочу, щоб ми всі про це знали і пам'ятали. Ми не бачили такого цинізму з боку партії влади із часів Кучми і Януковича. Уся країна спостерігала за цими безчинствами представників партії «Слуга народу», які увірвалися на засідання окружної виборчої комісії, та представників правоохоронної системи України.

Якщо ми, представники всіх фракцій та груп, проковтнемо цю ситуацію зараз і промовчимо, то такі вибори нас чекатимуть у майбутньому: фальсифікація результатів волевиявлення громадян, підробка виборчої документації, зникнення бюлетенів, скандальний десант «слуг», залучення Служби безпеки України. Ми побачили «беспредел», як це було в 2004 році в Мукачевому, як це було на окремих виборах у мажоритарних округах у 2012 році, де відбулися перевибори. У будь-якому разі цей «беспредел» закінчиться безславно для чинної влади, для партії влади, а перемога виявиться пірровою або передвісницею кінця для такої влади стосовно її легітимності та здатності захищати інтереси суспільства.

Нещодавнє рішення Івано-Франківського окружного адміністративного суду, який частково анулював рішення окружної виборчої комісії щодо встановлення результатів виборів, лише підтверджує, що окремі члени окружної виборчої комісії прямо причетні до спотворення результатів виборів. І треба їх називати, зокрема, голову окружної виборчої комісії пана Лозинського та окремих її членів, які представляли нібито демократичні партії, що сьогодні мають фракції в парламенті.

Звертаюся до Центральної виборчої комісії з вимогою внести до так званих чорних списків таких членів і голів окружних виборчих комісій, делегованих, до речі, демократичними парламентськими партіями. Ми вимагаємо виконання рішення суду і встановлення чесних результатів виборів, а винні у фальсифікаціях мають бути покарані.

Шановні друзі, крім цієї теми, яка, безумовно, збентежила суспільство, наша депутатська група «Партія «За майбутнє» збрала 153 підписи народних депутатів, представників різних фракцій та груп, для проведення позачергового пленарного засідання. Критичні неплатежі за спожитий газ та електроенергію в житлово-комунальному господарстві досягли майже 100 мільярдів гривень. Люди просто не платять тому, що їм немає звідки платити.

Сьогодні ми хочемо розглянути і прийняти проект постанови Верховної Ради України щодо повернення пільгового тарифу на електроенергію за спожиті перші 100 кіловат-годин, щодо необхідності введення мораторію терміном на 1 рік на підвищення тарифів на енергоносії та вжиття невідкладних заходів з метою зниження ціни на електричну енергію та тарифів на послуги з постачання і розподілу природного газу. Шановні колеги, закликаємо всіх прийти на позачергове пленарне засідання і зупинити непрофесійні дії нашої влади.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Чорноморов Артем Олегович.

ЧОРНОМОРОВ А.О., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань аграрної та земельної політики (одномандатний виборчий округ № 131, Миколаївська область, політична партія «Слуга народу»). Дякую, пане Голово. Доброго ранку! Доброго ранку, народе України! Шановні колеги народні депутати, сьогодні з цієї високої трибуни я звертаюся насамперед до вас і пропоную трохи помандрувати в часі, а саме повернутися до дати 4 березня 2020 року. Тоді ми з вами затвердили нового Прем'єр-міністра України і новий склад уряду. Потім, з плином часу, 4 червня 2020 року ми з вами не прийняли першу редакцію Програми діяльності Кабінету Міністрів України. І 12 червня Верховна Рада України винесла свій вирок доопрацьованій програмі уряду, коли 207 народних депутатів проголосували за неї, але цього було недостатньо для того, щоб ми утвердили Програму діяльності Кабінету Міністрів України.

Що ми маємо наразі, колеги? Понад рік Кабінет Міністрів України працює без чіткого вектора, без програми – куди ж рухається наша країна. На сьогодні ми, народні депутати України – мажоритарники та списочники, їздимо країною, спілкуємося з людьми і чуємо одні і ті самі слова: ви ж їх призначили, це ж ваш уряд працює.

Зараз, шановні колеги, думаю, настав час отримати відповіді на запитання, які турбують наших виборців, наших людей. А саме: яка ситуація в нас з пандемією? Якщо ми так гарно працюємо, то чому ж ми все-таки останні в списку на проведення вакцинації та майже перші за рівнем захворюваності? Чому Кабінет Міністрів України скасував пільги на сплату за електроенергію? Завдяки народним депутатам було затверджено проект постанови [№ 4587](#), який сьогодні буде представлений в цьому залі. Вважаю, що наш обов'язок і честь його прийняти.

Шановні колеги, відповіді на ці запитання ми повинні отримати, оскільки, нагадаю, що в Законі України «Про Кабінет Міністрів України» зазначено, що уряд повинен перед нами звітувати не пізніше 15 квітня, а минув уже рік. Тому ми чекаємо на них. Наразі ситуація нам нагадує те, що вони «зайцем» хочуть проїхатися (ми цього не повинні допустити, тому чекаємо на звіт уряду) нашим пароплавом, який прямує до прекрасного майбутнього. Колеги, прошу всіх...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.
Осадчук Андрій Петрович.
Рудик Кіра Олександрівна.

РУДИК К.О., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань цифрової трансформації (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Шановні колеги, звертаюся до вас з тим, про що говорять українці вже не перший місяць. За цей рік Україна ще більше закріпила за собою звання найбіднішої країни Європи і мільйони українців щодня відчують це на собі. Уряд своєю абсолютною некомпетентністю довів країну до цього стану. Попри пусті обіцянки про зростання економіки, за перший квартал ми бачимо зниження на 3 відсотки. Безробіття зараз уже на рівні

2009 року. За минулий рік близько 1 мільйона українців, ви просто вдумайтеся в цю цифру, втратили роботу.

Ціна неоголошених задалегідь локдаунів вражаюча. Лише сектор громадського харчування, ресторатори втратили понад 6 мільярдів гривень. Водночас уряд виділив 3 мільярди гривень на всіх підприємців. Наразі більшість малих та середніх підприємств можуть протриматися в умовах карантину приблизно два місяці, потім вони закрийються назавжди, а державну допомогу, яку виділяють, витратять на погашення кредитів.

Кабінет Міністрів України просто не має плану дій для економіки, і це на другому році пандемії, коли він так потрібен. Уряд не зміг запропонувати нічого системного для того, щоб захистити доходи та роботу наших громадян.

З чого ви, шановна більшість, плануєте платити заробітну плату та пенсії, якщо зараз системно знищуєте платників податків? Партія «Голос» не чекає відповіді на це риторичне запитання, а діє. Ми ініціювали скликання позачергового засідання Верховної Ради для того, щоб парламент сам знайшов відповідь на загрози, які нині постали перед країною.

Ми пропонуємо два конкретні кроки. Перше – це організована вакцинація. Ще 100 днів тому партія «Голос» запропонувала дорожню карту вакцинації. Просто скористайтесь нею зараз для того, щоб жодна вакцина не пропала, щоб люди, які хочуть вакцинуватися, мали доступ. Вакцинація – це єдиний шанс для країни повернутися до нормальної роботи і нормального життя.

І друге – це виконання антикризового плану партії «Голос». Ми закликаємо проголосувати за наш законопроект [№ 5346](#) щодо підтримки економіки. Це реальний план дій, щоб захистити робочі місця українців, зберегти підприємства від банкрутства і дати шанс нашій економіці на розвиток.

Колеги, час повернути людину в центр політики, час використати наші знання, експертизи, ідеї, щоб показати результат. Українці очікують від нас цього.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Арешонков Володимир Юрійович.

АРЕШОНКОВ В.Ю., член Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (одномандатний виборчий округ № 64, Житомирська область, самовисуванець). Депутатська група «Довіра», Житомирщина. Шановна президіє! Шановні колеги! Депутатська група «Довіра» наполягає на тому, щоб пріоритетними на найближчий період були декілька важливих питань.

Перше. Це питання національної безпеки і оборони, безпековий сектор. Ми пропонуємо нашим колегам з профільних комітетів спільно із Кабінетом Міністрів України та за участю членів Ради національної безпеки і оборони України терміново доопрацювати весь комплекс нормативно-правових актів, якими має забезпечуватися реалізація цього питання, щоб не було так, як із

законопроектом [№ 4210](#) щодо удосконалення процедур оборонного планування, який ми сьогодні будемо направляти на доопрацювання.

Друге. Питання вакцинації, що вже дратує всю країну. Міністр охорони здоров'я нарешті має оголосити чіткий план проведення вакцинації. Але нас турбує і поточна робота уряду. Скажіть мені, чому уряд досі не спромігся розробити стандарт застосування кисневих станцій, які можуть бути встановлені на рівні районних лікарень, опорних лікарень? Нині місцеві кулібіни роблять хто і як хоче, на власний розсуд.

І третє. Питання врегулювання заробітної плати медичних працівників. На сьогодні немає соціальної справедливості в цьому питанні. До цього часу існує різниця в оплаті праці тих, хто працює в центрах первинної медико-санітарної допомоги, і тих, хто працює в лікарнях, госпіталях. Це неправильно, це треба врегулювати.

І, якщо вже говорити про заробітну плату, потрібно завершити цю ганебну історію щодо заборгованості із виплати заробітної плати нашим педагогам, вчителям. Я знаю, що профільний комітет попрацював у цьому плані, але уряду зараз терміново треба долучитися до вирішення цього питання.

Депутатська група «Довіра» підготувала низку законопроектів, які ми напрацювали після звернень голів об'єднаних територіальних громад. Це, зокрема, законопроекти [№ 5244](#) і [№ 5245](#), якими врегульовуються питання наповнення місцевих бюджетів, і багато інших. Цьому теж треба приділити увагу.

І на завершення. Шановні колеги, 26 квітня – 35 річниця з моменту аварії на Чорнобильській АЕС. Верховна Рада України так і не спромоглася, на жаль, розглянути проект постанови, яким враховано весь комплекс заходів. Не внесли на розгляд жодного законопроекту, у якому врегулювалися б питання щодо наших ліквідаторів і громадян, які постраждали внаслідок аварії на ЧАЕС. Ще є час, давайте попрацюємо над цим.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колтунович Олександр Сергійович.

КОЛТУНОВИЧ О.С., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Дякую. Вельмишановний пане Голово! Шановні колеги! Один із промовців з фракції «Слуга народу» дуже слушно запитав: куди ж рухається країна? На жаль, країна – в критичній, катастрофічній ситуації і в економіці, і в соціальній сфері. Коли ми з вами розглядаємо і аналізуємо результати діяльності за 2020 і 2021 роки, то бачимо, що вже цього року відбулося падіння промислового виробництва на 4,2 відсотка, і це після того, як більш ніж на 5 відсотків відбулося падіння в минулому році і на піввідсотка в 2019 році. Це перше.

Друге. Металургія, машинобудування, усі похідні речі показують падіння приблизно 20 відсотків. Ми ж аграрний локомотив, а в цьому році падіння

сільськогосподарського виробництва становить 6 відсотків, в минулому році було 11,5 відсотка. Це колосальні втрати, які сьогодні зазнає національна економіка, і це переважно не пов'язано із коронавірусною хворобою COVID-19 та іншими похідними речами.

Третє. Підсумком провальної економічної політики є й соціальна політика. Заборгованість із виплати заробітної плати становить 3,2 мільярда гривень. Колосальні борги, абсолютний антирекорд – понад 82 мільярди гривень – це заборгованість за житлово-комунальні послуги. А це означає, що тарифна політика, яку запропонували уряд, Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, та інші державні інститути, є невідомою для переважної більшості домогосподарств в Україні.

Ще один важливий момент. У нас абсолютно неадекватна боргова політика. Ми сюди прийшли в серпні 2019 року, з того часу державний та гарантований державою борг зріс аж на 10 мільярдів доларів. Кабінет Міністрів України взяв за невеликий проміжок часу 10 мільярдів доларів.

Чому я наводжу все це? Тому що пріоритетами для економічної та соціальної політики влади, зокрема Кабінету Міністрів України, для бюджетної політики мають бути кроки на шляху до розв'язання тих проблем, про які ми щойно говорили. Ми запропонували відповідну антиковідну чи постковідну програму для відновлення національної економіки, повернення до параметрів докризового 2013 року, інших питань щодо соціальних стандартів і так далі, подолання бідності, врешті-решт, це те, про що сказав Президент України у своїй програмі. На сьогодні цього немає.

Наша фракція наполягає на тому, щоб під час позачергових засідань насамперед розглядалися питання тарифної та промислової політики, відновлення національної економіки, стабілізації фінансово-банківської системи. Поки цього не буде, наша фракція не братиме участі в таких позачергових засіданнях, коли не відстоюються інтереси громадян України.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пузійчук.

Тимошенко Юлія Володимирівна.

ТИМОШЕНКО Ю.В., член Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Фракція «Батьківщина». Я зараз хочу звернутися до всіх українців, тому що до залу Верховної Ради України звертатися немає ніякого сенсу. Я хочу передати вам настрій, який панує в залі: двох третин народних депутатів немає, стоїть загальний базар, всі розбіглися по групах і, я так думаю, обговорюють якісь свої побутові справи. Це не Верховна Рада України, всі важливі рішення, які в ній прощтовхуються, приймаються за межами залу парламенту – в Офісі Президента України, а тут просто протягуються.

Дорогі друзі, я з цієї трибуни почула дуже багато добрих слів, але вони нікому не потрібні і нічого в цьому залі не змінять. Я лише хочу сказати, що в локдаун, коли людям забороняється збиратися більше двох-трьох осіб, народних депутатів напхали в цей зал тільки з однією метою – під час цієї сесії намагаються проштовхнути два законопроекти, якими забезпечується продаж землі сільськогосподарського призначення. У цьому залі жодної мети служити людям немає.

Перше. Сьогодні вони хочуть остаточно проштовхнути зміни до Земельного кодексу України, якими передбачено повністю усунути державу від контролю за використанням сільськогосподарської землі. Пропонується розпродати особливо цінні землі, скасувати заборону на продаж сільськогосподарської землі іноземцям, що було передбачено цим кодексом. Вони також хочуть скасувати заборону на зняття верхнього (родючого) шару земель і по всьому тексту Земельного кодексу України в словосполученні «родючі землі України» виключити слово «України». Ось їх мета збору під час локдауну.

Вони тут жуять собі гумки, роблять селфі, нормально спілкуються одне з одним і їм глибоко «пофіг» на те, що діється з Україною, із землею, з усіма іншими питаннями.

І друге. Вони хочуть протягнути законопроект про електронні аукціони щодо продажу землі, до яких достукатися нашим селянам буде неможливо.

Обидва ці законопроекти – проти України, проти національних інтересів, на користь лобістів, які вже бачать свої трильйони, зароблені на українській сільськогосподарській землі.

Тому з цим залом говорити немає ніякого сенсу. Я заявляю, що партія «Батьківщина» виходить за межі цього залу. Ми оголошуємо всеукраїнський референдум з питання заборони продажу сільськогосподарської землі і будемо звертатися до народу. Бо в цьому залі робота йде проти народу і проти України.

Усі – на референдум! Захистимо Україну! Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Герасимов.

Геращенко Ірина Володимирівна.

ГЕРАЩЕНКО І.В., член Комітету Верховної Ради України з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Шановні українці! Безумовно, сьогодні кожного турбує аномальне скупчення російських окупаційних військ поблизу українських кордонів. Що це: брязкання зброєю чи реальна загроза повторного вторгнення Російської Федерації і просування вглиб України? Очевидно, це запитання потребує серйозної відповіді від українського суспільства, єдності – від нас усіх, посилення української армії, дипломатії, серйозної інформаційної політики і правди.

Два роки тому Зеленський пообіцяв суспільству легкий рецепт миру: просто перестать стрелять и встретиться где-то посередине. А представники його

команди сказали, що головне – усунути від влади тих, хто заробляє на війні, і буде мир в усьому світі.

Сьогодні ми бачимо, що, дійсно, війська відвели, але тільки українську армію. Слава Богу, ще не в середину України. Ми бачимо, що перестали стріляти, тому що й досі діє заборона. І дуже важливо, щоб нарешті Зеленський і його команда визнали правду, що вони брехали, оббріхували і продовжують, на жаль, це робити.

Після Катару Зеленський доїхав до Донбасу. Ми це вітаємо. Але, насправді, важливі не тільки вояжі в армію. Він закликав політиків їздити в армію, а там і досі військовослужбовці Збройних Сил України гірко сміються з передвиборчого піар-туру представників партії «Слуга народу», які приїхали в армію, але після того прийняли бюджет, в якому підвищили заробітну плату працівникам Державного бюро розслідувань, Міністерства внутрішніх справ України, всіх карально-репресивних органів, крім Збройних Сил України.

Ми закликаємо вас, колеги, негайно переглянути бюджет на цей рік. Українська армія – сильна, але вона має бути мотивована. Вимагаємо повернути контрснайперські групи, безпілотники, артилерію та міномети, щоб посилити наші позиції.

Стосовно дипломатії. Легковажні заяви Зеленського про те, що він проведе окремі переговори з кожним учасником Нормандського формату, по суті, зруйнували цей формат. Нам потрібно негайно його відновити, посилити санкції проти Російської Федерації, зокрема Путіна і його команди.

Нині так само надзвичайно важливо повернутися до ідеї нашої політичної команди – «дорожньої карти Мінська», де важливим є безпековий блок.

Стосовно теми миротворців. Президент Порошенко свого часу провів переговори з Генеральним секретарем ООН Гутеррішем про технічну місію на Донбасі щодо миротворців. Терміново потрібно повернутися до цієї ідеї.

Звичайно, стосовно НАТО. Шкода, що Зеленський в 2019 році відмовився поїхати на саміт НАТО в Лондоні і просити План дій щодо членства, це потрібно робити. НАТО – це принципи, зокрема, демократичні вибори, вакцинація без корупції і чесно.

І стосовно інформаційної політики. Тут дуже потрібна правда, а не фейки, які, на жаль, команда Зеленського за бюджетні гроші продовжує поширювати на державному...

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради
України **СТЕФАНЧУК Р.О.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, ми завершили виступи від депутатських фракцій та груп.

Переходимо до розгляду законопроекту [№ 2194](#) у повторному другому читанні. Ми зупинилися...

Поправка 1050. Народний депутат Дубіль. Не наполягає.

Поправка 1053. Народна депутатка Плачкова. Не наполягає.

Поправка 1054. Плачкова. Не наполягає.

Поправка 1056. Волошин. Не наполягає (*Шум у залі*).

Там Кириленко Іван Григорович був. Ну, я не можу за всіма співавторами... Я подивився, Іван Григорович... (*Шум у залі*). Зараз, секундочку.

Поправка 1051. Кириленко Іван Григорович або Івченко. Хто буде виступати? Івченко.

ІВЧЕНКО В.Є., член Комітету Верховної Ради України з питань аграрної та земельної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Фракція «Батьківщина». Шановний головуючий, прошу вас по черзі називати всі поправки. У нас 1200 сторінок поправок, ми навіть не завжди встигаємо перегорнути сторінки, щоб подивитися на поправки. Тому всі поправки, які відхилено, будь ласка, називайте по черзі, а народний депутат або братиме слово, або ні. Так буде правильно. Це перше.

Друге. Хочу вам нагадати, що ми, як і минулого року, під час пандемії та локдауну знову з вами збираємося і продаємо українську землю. Тоді ви прийняли закон про ринок землі, який набирає чинності з 1 липня цього року. Нині фермери, аграрії, сільськогосподарські товаровиробники не готові, вони звертаються до народних депутатів, до Верховної Ради України, з проханням відтермінувати набрання чинності цим законом.

Колеги, ми з вами робимо непоправну помилку, коли не слухаємо аграрні асоціації і сільськогосподарських товаровиробників.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставиться на голосування поправка 1051 народних депутатів Кириленка та Івченка. Комітет пропонує її відхилити. Прошу визначитися та голосувати.

«За» – 54.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 1059. Красов. Не наполягає.

Поправка 1060. Дубнов. Не наполягає.

Поправка 1061. Дубнов. Не наполягає.

Поправка 1062. Ковальов. Наполягаєте? Народний депутат Ковальов. Будь ласка.

КОВАЛЬОВ О.І., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (одномандатний виборчий округ № 186, Херсонська область, політична партія «Слуга народу»). Шановні

колеги! Хочу повернутися до цього законопроекту, № 2194, а саме стосовно переважного права. У нас було два тижні, я зустрічався з аграріями, які уважно читали цей законопроект, і хочу зауважити на їх негативному ставленні саме до цієї норми, до того, що ми дуже зарегулюємо правовідносини в земельній сфері.

Є дуже хороша норма в Земельному кодексі України. Це стаття 148¹, якою вже гарантується аграріям продовження договорів оренди.

Прошу поставити цю поправку на підтвердження і проголосувати «за».

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Не на підтвердження, а ви все-таки мали на увазі на врахування, бо поправку відхилено. Так? Дякую.

Ставлю на голосування поправку 1062 народного депутата Ковальова. Комітет пропонує її відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 74.

Рішення не прийнято.

Поправка 1064. Ковальов. Не наполягаєте. Дякую.

Поправка 1065. Теж не наполягаєте.

Поправка 1071. Чорноморов. Не наполягаєте. Наполягаєте? Народний депутат Чорноморов. Будь ласка.

ЧОРНОМОРОВ А.О. Шановні колеги! Дивіться, наразі в Україні ситуація така. Під патронатом Президента України землі були передані громадам, це акти прийому-передачі. Насамперед приїхали голови об'єднаних територіальних громад, підписали ці акти прийому-передачі та прийняли землю в комунальну власність. Але в нас виникла юридична колізія, яку без прийняття такого закону ми вирішити не можемо, а саме: згідно зі статтею 125 Земельного кодексу України, якщо право на землю не зареєструвати, то вона не належатиме громаді. Прийнявши такий закон, ми повністю уможлиavimo автоматичний перехід цих земель у комунальну власність громад після акта прийому-передачі.

Шановні колеги, прошу припинити «поправковий спам» і нарешті зробити правильне дійство для України – передати землі громадам.

Дуже дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Наполягаєте на голосуванні вашої поправки? Не наполягаєте. Дякую вам.

Поправка 1073. Фріс. Не наполягає.

Поправка 1079. Івченко. Будь ласка.

ІВЧЕНКО В.Є. Фракція «Батьківщина». Шановні колеги! У цьому законопроекті є досить багато корупційних норм. Тільки уявіть собі, міністр аграрної політики та продовольства України заявляє про 700 тисяч гектарів вкраденої землі. Зокрема, колеги, лише за минулий рік це 60 тисяч гектарів, тобто при

вашій владі, і 144 тисячі гектарів – у 2019 році. А я хочу нагадати, що ви безпосередньо прийшли в травні.

Колеги, сотні й тисячі гектарів землі виводяться через особисті селянські господарства в приватну власність поза мораторієм. Тому тут є корупційні поправки, і я наполягатиму на тому, щоб ми з вами їх провалили. Колеги, це мільйонні оборудки у чийхось руках. Навіщо вам протягувати цю корупцію в такий закон?

І наступне. Ми будемо звертатися, якщо не побачимо підтримки залу, до громадян України і оголошувати...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається... Ой, Боже, перепрошую.

Ставиться на голосування поправка 1079 народного депутата Івченка. Комітет пропонує її відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 69.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 1080. Івченко. Будь ласка.

ІВЧЕНКО В.Є. Фракція «Батьківщина». Шановні колеги, вас має вчити досвід європейських країн, у яких уже відбулася земельна реформа і давно запрацювали ринки землі. Ви пам'ятаєте Литву та Латвію? Уже багато земель скупили іноземці через товариства з обмеженою відповідальністю, тобто ці землі фактично перекочували іноземцям, і ці угоди купівлі-продажу не прослідковуються.

Колеги, нам важливо зрозуміти, щоб наші фермери і сільськогосподарські товаровиробники потім не були батраками та їм не довелося орендувати українську землю безпосередньо у компаній, які належатимуть іноземцям або підставним особам.

Нагадаю вам, що на сьогодні і Саудівська Аравія вже купила великий холдинг, що має 270 тисяч гектарів земель, і Сполучені Штати Америки працюють в Україні. Це приблизно 4 мільйони гектарів землі...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставиться на голосування поправка 1080 народного депутата Івченка. Комітет пропонує її відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 76.

Рішення не прийнято.

Заблоцький. Не наполягає.

Салійчук. Не наполягає.

Поправка 1096. Бондарєв. Не наполягає? Не наполягає. Дякую.

Поправка 1099. Пузійчук. Не наполягає? Наполягає. Будь ласка.

ПУЗІЙЧУК А.В., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Руслане Олексійовичу, ще в мене є поправка 1091. Давайте розпочнемо з неї.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Давайте, поправка 1091.

ПУЗІЙЧУК А.В. Фракція «Батьківщина», Житомирщина. Шановні громадяни України, нагадаю вам, що це вже другий проект закону із пакета так званої земельної реформи. Перший закон було прийнято вночі з порушенням Регламенту Верховної Ради України. За ініціативою фракції «Батьківщина» Конституційний Суд України відкрив провадження, усі чекають його рішення. Ми плечаємо дуже велику надію на те, що цей ганебний закон буде скасовано.

Ви сьогодні продовжуєте, незважаючи на провадження в Конституційному Суді України, порушення Конституції України та інших законів, ганебну традицію приймати антиконституційні, антинародні проекти законів.

Прошу поставити мою поправку на голосування.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 1091 народного депутата Пузійчука. Комітет пропонує її відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 79.

Рішення не прийнято.

Поправка 1099. Пузійчук. Будь ласка.

ПУЗІЙЧУК А.В. Фракція «Батьківщина», Житомирщина. Шановні колеги, нині майже вся країна перебуває в червоній зоні, закривається малий бізнес, зростає безробіття, в Україні відсутні тести, ліжка переповнені.

Скажіть, у вас на сьогодні немає інших проблем? Усі питання в цій країні вирішили, крім того, що залишилося розпродати землю? Чому ви не зупините розгляд цього ганебного законопроекту і не почнете розглядати законопроекти, які спрямовані на розвиток економіки, захист українських громадян, зокрема медичний захист, забезпечення медиків усім необхідним? Поясніть українським громадянам, що сьогодні відбувається, чий інтереси ви тут зараз представляєте і захищаєте...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставиться на голосування поправка 1099 народного депутата Пузійчука. Комітет пропонує її відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 73.

Рішення не прийнято.

Поправка 1100. Пузійчук. Будете наполягати? Будь ласка.

ПУЗІЙЧУК А.В. Фракція «Батьківщина», Житомирщина. Колеги, я до вас звертаюся, почуйте опозицію! Практика показує, що законодавчим спамом займаєтеся ви, а не опозиція. Опозиція захищає інтереси держави, українських громадян. І те, що ви зараз приймаєте законопроект № 2194, який уже розглядається

українським парламентом у повторному другому читанні, до речі, його норми суперечать нормам наступного законопроекту [№ 2195](#)...

Відхиліть цей законопроект і проведіть комплексне та ґрунтовне опрацювання для того, щоб розробити закон, норми якого будуть спрямовані на захист українських селян, українського фермерства, а не на розпродаж української землі.

Прошу підтримати мою поправку.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставиться на голосування поправка 1100 народного депутата Пузійчука. Комітет пропонує її відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 77.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 1101. Столар. Не наполягає.

Поправка 1103. Яцик. Не наполягає.

Поправка 1104. Німченко Василь Іванович. Не наполягає, так? Наполягає. Будь ласка, Василю Івановичу. Я просто не побачив вас за народним депутатом Мамкою.

НІМЧЕНКО В.І., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Фракція «Опозиційна платформа – За життя». Шановні колеги! Зазначені пропозиції стосувалися насамперед того... Ви подивіться, вишикувалася шеренга суб'єктів на продаж землі: і держава, і місцеві органи влади. Проте немає об'єднаних територіальних громад, якщо на те пішло. А вони також є суб'єктом, але де вони? По-перше.

По-друге. Коли ставиться питання щодо продажу землі, хотілося б все-таки зрозуміти, яка ж роль власника землі, чому він повинен запитувати орендаря щодо права продажу своєї землі. Тому, виходячи саме з цього, ми і вносимо пропозиції, що недопустимим є...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Василю Івановичу.

Ставиться на голосування поправка 1104 народних депутатів Німченка та Шуфрича. Комітет пропонує її відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 65.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 1105. Василь Іванович. Будь ласка.

НІМЧЕНКО В.І. Шановні колеги, продовжуючи це питання... Та я теж позіхав би на вашому місці, доповідачу. Бачу, що ви так заінтересовані в тому, як ви продаєте землю, що вже заснули на трибуні.

Подивіться, у нас з'явилися механізми продажу, електронна форма продажу землі. Як же це буде співвідноситися з тими суб'єктами, які записані в цих статтях?

Шановні колеги, на сьогодні орендодавці, по суті, позбавлені права участі в реалізації своїх прав на продаж земель і ви їх не знайдете серед суб'єктів продажу, от про що йдеться. Ми вважаємо, що нашу пропозицію необхідно застосувати і підтримати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так, обов'язково, Василю Івановичу.

Ставиться на голосування ваша поправка 1105. Комітет пропонує її відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 68.

Рішення не прийнято.

Поправка 1006. Лукашев. Павленко, будь ласка, ви співавтор.

ПАВЛЕНКО Ю.О., член Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Шановний головуєчий! Шановні колеги! Моя поправка надзвичайно проста. Я наполягаю, щоб у частині першій статті 131 Земельного кодексу України словосполучення «юридичні особи» було доповнено словом «України». На жаль, нормами цього законопроекту, незважаючи на всі запевнення влади, надається можливість купувати українську землю іноземним юридичним особам. Власне, ця поправка спрямована на те, щоб унеможливити це.

Крім того, ми наполягаємо на знятті з розгляду цього законопроекту, на його відхиленні так само, як і попереднього, який стосувався відкриття ринку сільськогосподарської землі. Пропонуємо відтермінувати розгляд до того часу, коли Україна вийде із соціально-економічної кризи, коли буде налагоджена вакцинація, протидія пандемії, коли ми зрозуміємо, що українці багаті і зможуть на референдумі висловити свою позицію, тільки після цього ці законопроекти мають право...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставиться на голосування поправка 1106 народних депутатів Лукашева та Павленка. Комітет пропонує її відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 72.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 1107. Волошин. Будь ласка, Олегу Анатолійовичу.

ВОЛОШИН О.А., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань інтеграції України до Європейського Союзу (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Дякую, пане Руслане. Шановні колеги! Ми багато разів говорили

про те, і не тільки ми, в принципі, всі розумні люди це усвідомлюють, що в умовах незавершеного конфлікту на Донбасі жоден український селянин, жоден український аграрій не зможе отримати справедливу ціну на землю.

У тій ситуації, що зараз розгортається в безпековій сфері і на Донбасі, і загалом на сході України, ми всі бачимо, це об'єктивні факти, що почався відтік інвестицій з України. Ми розуміємо, що в умовах так званої воєнної тривоги розмови про запуск ринку землі здаються просто ідіотичними. Абсолютно всім сьогодні зрозуміло, що поки не розв'язано конфлікт на Донбасі, поки не врегульовано стосунки з нашим східним сусідом, ми не зможемо проводити тут серйозні економічні процеси. Це стосується, зокрема, і продажу землі. Відтак вважаємо запуск ринку землі в цих умовах абсолютно недоречним.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставлю на голосування поправку 1107 народних депутатів Волошина та Славицької. Комітет пропонує її відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 62.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 1108. Народний депутат Колтунович. Будь ласка, Олександр Сергійовичу. Загородній Юрій Іванович. Будь ласка.

ЗАГОРОДНІЙ Ю.І., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Дякую, Руслане Олексійовичу. Політична партія «Опозиційна платформа – За життя». Я наполягаю, щоб у частині першій статті 131 Земельного кодексу України словосполучення «юридичні особи» було доповнено словом «України», як пропонується у моїй поправці. Це перше.

Друге. Миколо Тарасовичу, у мене до вас є одне запитання і ваша відповідь на нього дуже важлива для українського народу. Скажіть, будь ласка, прийняття Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо умов обігу земель сільськогосподарського призначення» (проект [№ 2178-10](#)) і законопроект № 2194, який ми зараз розглядаємо в сесійному залі, – це є порушенням Конституції України, зокрема статей 5, 13, 14? Ваша відповідь, вважаю, є надзвичайно важливою, її має почути весь український народ.

Дякую. А поправку прошу поставити на голосування.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Так і роблю.

Ставлю на голосування поправку 1108 народних депутатів Колтуновича та Загороднього. Комітет пропонує її відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 62.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 1109. Шуфрич, Кива. Хто буде виступати? Несторе Івановичу, будь ласка.

ШУФРИЧ Н.І., голова Комітету Верховної Ради України з питань свободи слова (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Дякую. Шановний головуючий! Шановні колеги! Прошу залишити чинну редакцію статті. Ця позиція відображена в чинному кодексі, принаймні там говориться про українських громадян, українських юридичних осіб і не виключається слово «України».

Розумію, що є бажання роздерибанити Україну як державу і не залишити від неї навіть назви. Але все-таки наполягаю на тому, щоб відповідні поправки були відхилені та залишилася чинна норма, якою відстоюються права наших громадян. Ще раз підкреслюю, Земельний кодекс України було прийнято в надскладних умовах саме з метою захисту інтересів землевласників.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Несторе Івановичу.

Ставлю на голосування поправку 1109. Комітет пропонує її відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 65.

Рішення не прийнято.

Поправка 1111. Плачкова. Не наполягає.

Наступна поправка 1120. Народний депутат Івченко. Будь ласка, Вадиме Євгеновичу.

ІВЧЕНКО В.Є. Ви пропустили мої поправки 1115 і 1116.

Шановні колеги...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я пропустив, бо їх враховано, якщо ви не проти.

ІВЧЕНКО В.Є. Шановні колеги, я хотів би, щоб ми з вами замислилися над тим, для кого ми відкриваємо ринок сільськогосподарських земель. Ми маємо таким законом чітко передбачити захист національних інтересів і захист національного товаровиробника.

Колеги, нагадую, якщо ми приймемо цей законопроект, то на ризик наражатимуться органіки. Вони, можна сказати, вклали сотні мільйонів доларів у свої землі, сертифікували свої земельні наділи, а зараз ми у цьому проекті закону не надаємо їм пріоритетного права купівлі землі.

Колеги, ми не надаємо у цьому проекті закону пріоритетного права купівлі землі тваринникам, і теж під загрозою опиниться ця галузь.

Давайте ми десять разів подумаємо, перш ніж будемо приймати такі антиконституційні закони.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставиться на голосування поправка 1120 народних депутатів Івченка та Мейдича. Комітет пропонує її відхилити. Прошу визначитися та голосувати.

«За» – 71.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 1121. Івченко Вадим Євгенович. Будь ласка.

ІВЧЕНКО В.Є. Шановні колеги! Однією з передвиборчих обіцянок було проведення опитування або референдумів для того, щоб порадитися з українцями. Навіщо зараз робити те, що не записано у вашій передвиборчій програмі?

Сьогодні постають запитання: кому належатиме українська земля і як буде розвиватися аграрний сектор? Невже ви не хочете провести референдум, щоб українці врешті-решт відповіли на запитання: чи хочуть вони продавати українську землю, чи хочуть вони, щоб цю землю купували іноземці, латифундисти і великі олігархи?

Колеги, цей законопроект – це виключно перемога грошей: хто більше заплатить, той і купуватиме українські землі. Тут немає фермера, немає дрібного сільськогосподарського товаровиробника, немає сімейного...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставиться на голосування поправка 1121 народного депутата Івченка. Комітет пропонує її відхилити. Прошу визначитися та голосувати.

«За» – 71.

Рішення не прийнято.

Поправка 1124. Волошин Олег Анатолійович. Будь ласка.

ВОЛОШИН О.А. Дякую, пане Руслане. Я дуже ціную те, що пан Руслан як юрист знає, що демократія – це диктатура процедури, шанує в цьому сенсі права опозиції на висвітлення поправок та не маніпулює тим, що це якимось відверте зловживання. На жаль, деякі ваші колеги, також юристи, чомусь у цьому побачили зловживання правом.

Тепер щодо законопроекту, який ми розглядаємо. Я переконаний, що за нинішніх умов усі, хто зараз перебуває в цьому залі, можуть обговорити що завгодно, бо всі бачать, що передусім хвилює нашу державу – це і безпекова ситуація, і абсолютно критична ситуація в економіці, зокрема з бюджетом і недоотриманням дохідної частини. За цих умов запускати якусь масштабну реформу, що спрямована на істотні зміни стосовно власності величезних обсягів національних ресурсів, є не просто злочинним, а є дурним. Ми не можемо...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставиться на голосування поправка 1124 народних депутатів Волошина та Славицької. Комітет пропонує її відхилити. Прошу визначитися та голосувати.

«За» – 65.

Рішення не прийнято.

Поправка 1125. Народні депутати Колтунович і Загородній. Хто буде виступати? Будь ласка, Олександр Сергійовичу.

КОЛТУНОВИЧ О.С. Дякую, вельмишановний головуючий. Насамперед я хотів би звернути увагу, що ми паралізували ті стратегічні пріоритети провадження земельної політики, що було в кількох законопроектах. Ми здійснили відповідні розрахунки і побачили, що в нас, наприклад, на сьогодні частка у валовому внутрішньому продукті становить 9,3 відсотка; при розрахунку ВВП виробничим методом цей показник буде знижуватися, тобто буде знижуватися індекс сільськогосподарської продукції, відбудеться посилення сировинної спрямованості національної економіки, якщо ми говоримо про виробництво харчових продуктів, експорт сировини, зернових і так далі.

Саме тому в подібних проектах законів, я зараз скажу загалом, як концепт, а потім ми обговоримо поправки, було б важливо передбачати відповідні заборони, які б унеможлилювали або зменшували сировинний експорт, сприяли експорту переробної продукції, готової харчової продукції тощо. Але це...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 1125 народних депутатів Колтуновича та Загороднього. Комітет пропонує її відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 64.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 1128. Івченко Вадим Євгенович. Будь ласка.

ІВЧЕНКО В.Є. Фракція «Батьківщина». Шановні колеги! Уся країна перебуває в локдауні, підприємства закриті, наші підприємці зазнають збитків у зв'язку із закриттям підприємств. Люди не можуть збиратися. А сьогодні на засідання Верховної Ради України, порушуючи фактично всі норми і рекомендації Міністерства охорони здоров'я України, зібралося 450 народних депутатів для того, щоб протягнути проект закону щодо дерегуляції у сфері земельних відносин.

У законопроекті говориться про продаж землі і про тих, хто цю землю купуватиме. На жаль, законопроектом не передбачається, чи будуть цю землю купувати все-таки фермери, маленькі фермерські господарства, сімейні фермерські господарства. У ньому зазначається, що цю землю купуватимуть ті, в кого безпосередньо є гроші.

Колеги, ми не можемо дозволити, щоб нашу українську землю монополюно скупували...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставиться на голосування поправка 1128 народного депутата Івченка. Комітет пропонує її відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 67.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 1129. Народний депутат Івченко. Будь ласка, Вадиме Євгеновичу.

ІВЧЕНКО В.Є. Колеги, цей законопроект напханий колосальними корупційними оборудками. Я говоритиму про ці поправки і проситиму поставити їх на підтвердження.

Ну не можуть сьогодні, колеги, органи місцевого самоврядування погоджувати сотні тисяч наказів корупційних керівників Державної служби України з питань геодезії, картографії та кадастру. Вам відкрили дані і міністр аграрної політики та продовольства України сказав про те, що сотні тисяч гектарів землі виведено з державної в приватну власність. Фактично країна пограбована. І міністр не хоче погоджувати відповідні накази. Що ж відбувається? Ви корупційними поправками до цього законопроект пропонуєте, щоб сотні тисяч людей прийшли до мерів і голів об'єднаних територіальних громад.

Колеги, тут закладена колосальна корупція з якою потрібно боротися. Давайте ми з вами будемо провалювати ці поправки. Я назву їх трохи пізніше.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставиться на голосування поправка 1129 народного депутата Івченка. Комітет пропонує її відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 69.

Рішення не прийнято.

Поправка 1142. Власенко. Будете наполягати? Будь ласка.

ВЛАСЕНКО С.В., член Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія *Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»*). Коли немає що говорити, представники монобільшості говорять про законодавчий спам. Я хочу сказати, що сам законопроект № 2194 є класичним законодавчим спамом, тому що він не має нічого спільного з інтересами українських громадян. Ним захищаються іноземці, їм надаються додаткові можливості. Ним захищаються іноземні юридичні особи, їм надаються додаткові можливості. Законопроектом руйнується контроль держави за стратегічним запасом земель сільськогосподарського призначення. Повторюю, законопроект не має нічого спільного з інтересами народу.

Водночас, перед тим як цей законопроект приймати, ніхто не запитав українських громадян, чи хочуть вони саме такий так званий ринок землі, коли все, по суті, буде передаватися великим корпораціям і банкам на земельних публічних торгах.

Прошу підтримати мою поправку, а законопроект в цілому не підтримувати.

Сергій Власенко, фракція «Батьківщина».

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставиться на голосування поправка 1142 народного депутата Власенка. Комітет пропонує її відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 71.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 1143. Власенко. Будь ласка.

ВЛАСЕНКО С.В. Дякую, пане головуючий. Позиція фракції «Батьківщина» з питання відкриття ринку сільськогосподарських земель така. Ми за те, щоб насамперед запитати українських громадян, чи хочуть вони відкриття так званого ринку сільськогосподарських земель, який насправді ринком не є. Це по-перше.

По-друге. Навіть якщо українські громадяни скажуть, що так, такий ринок потрібен, його необхідно вибудувати за такими принципами, щоб першочергове право на використання земель сільськогосподарського призначення мали українські фермери на праві оренди. А у разі, якщо власники земельних паїв захочуть їх продати, то викупити їх за ринковою ціною зобов'язана була б Українська держава. Оце позиція фракції «Батьківщина».

Тому ми за те, щоб земля передавалася в оренду всім суб'єктам господарювання, які мають право вести господарство на українській сільськогосподарській землі, але насамперед українським фермерам. Про це моя поправка 1143.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставиться на голосування поправка 1143 народного депутата Власенка. Комітет пропонує її відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 75.

Рішення не прийнято (*Шум у залі*).

А про яку поправку ви говорите? Перепрошую.

Поправка 1141. Бондарєв. Перепрошую.

БОНДАРЄВ К.А., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань транспорту та інфраструктури (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Фракція «Батьківщина». Хочу нагадати шановним народним обранцям і урядовцям, що над нами нависла колосальна загроза. Сьогодні російський агресор концентрує війська вже не на кордоні з Україною, а фактично на українській території. І ви вважаєте, що інвестори стануть у чергу для того, щоб сюди інвестувати? Ні. Тільки спекулятивний капітал.

Нині в українського аграрія немає грошей, щоб купувати землю. На сьогодні дуже погані умови для того, щоб відкривати ринок землі.

Фракція «Батьківщина» вимагає проведення референдуму, на якому потрібно запитати в українського народу: чи хоче він продавати українську

землю, чи це небезпечно саме зараз і чи вигідно це для нього? Тому, спочатку проведення референдуму...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставиться на голосування поправка 1141 народного депутата Бондарєва. Комітет пропонує її відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 68.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 1148. Шустер... Ой, Боже... *(Сміх у залі)*. Шуфрич Нестор Іванович. Я перепрошую. Несторе Івановичу, перепрошую.

ШУФРИЧ Н.І. Дякую. Шановні колеги, ідеться про те, щоб ми не надавали переваги під час проведення земельних торгів. Вважаю, якщо вже колись стане питання продажу землі, всі, хто буде брати участь у торгах, повинні мати рівні можливості і ціна має підвищуватися незалежно від того, хто буде продавати – держава чи приватний власник. Безумовно, виникає запитання. Всі чекають, що питання продажу землі буде розглянуто на референдумі. Знаю, що вже навіть почався збір підписів для організації та проведення референдуму. Скажіть, будь ласка, невже Президенту України «слабо» скористатися своїм конституційним правом і самому ініціювати проведення референдуму, щоб люди не мучилися і не збирали 3 мільйони підписів чи йому страшно запитати думку людей?

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Несторе Івановичу.

Ставиться на голосування поправка 1148 народних депутатів Шуфрича та Киви. Комітет пропонує її відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 67.

Рішення не прийнято.

Поправка 1151. Лукашев. Павленко, так? Будете наполягати? Будь ласка, Юрію Олексійовичу.

ПАВЛЕНКО Ю.О. Шановний головуючий! Шановні колеги! Моя поправка стосується необхідності зміни абзацу другої частини другої статті 135 Земельного кодексу України. Пропоную абзац другий після слів «Організатор земельних торгів з продажу земельної ділянки» доповнити словами та знаками «яка включена до переліку земельних ділянок державної та комунальної власності або прав на них на земельних торгах, яка виставляється на земельні торги».

Власне, головна позиція, з якою ми виступаємо і яку послідовно відстоюємо у кожній поправці, – це захист інтересів українських громадян, унеможливлення продажу землі іноземним громадянам, великим транснаціональним компаніям, які повністю знищили б українське селянство, українського фермера.

Ми також наполягаємо, щоб подібні законопроекти розглядалися в залі Верховної Ради України лише після проведення всеукраїнського референдуму, як того...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставиться на голосування поправка 1151 народних депутатів Лукашева та Павленка. Комітет пропонує її відхилити. Прошу визначитися та голосувати.

«За» – 63.

Рішення не прийнято.

Поправка 1153. Ковальов. Не наполягаєте. Наполягаєте?

КОВАЛЬОВ О.І. Шановний головуючий, я наполягатиму саме на шести поправках з 1153 по 1158.

Стосовно поправки 1153. Хочу зазначити, що з цієї високої трибуни нам теж розповідали, що ставка податку на додану вартість у розмірі 14 відсотків є благом для виробників і переробників. Але життя показало інше, за три місяці ми побачили повну зупинку виробництва. Така ж ситуація буде в нас із законопроектом № 2194, особливо в частині переважного права купівлі земель сільськогосподарського призначення.

Що буде? Ми знову переглядатимемо, після прийняття такого закону, якщо, звісно, його буде прийнято в стінах парламенту, це переважне право.

Хочу ще раз закликати народних депутатів досконало вивчити це питання і прийняти для себе певне рішення – голосувати за законопроект чи ні.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Скажіть, будь ласка, я можу поставити... Шановні колеги, я не бачу народного депутата. Відійдіть з проходів, будь ласка. Я можу поставити всі ці поправки підряд, так, без слова, правильно? Давайте поставимо ці поправки підряд на голосування, а там ще у вас будуть інші поправки. Потім ще дам 1 хвилину, і поставимо.

Ставиться на голосування поправка 1153 Ковальова. Комітет пропонує її відхилити. Прошу визначитися та голосувати.

«За» – 68.

Рішення не прийнято.

Далі для виступу щодо поправок з 1154 по 1158 я вам даю 1 хвилину і ставлю їх підряд на голосування. Так?

Ковальов. Будь ласка.

КОВАЛЬОВ О.І. Хочу також звернутися до Комітету з питань аграрної та земельної політики. Наразі ми в цьому залі розглядаємо законопроект № 2194. А чому ми не розглядаємо законопроект про приватизацію державних підприємств, які по факту є корупційною гідрою? У моєму окрузі на державному підприємстві «Дослідне господарство «Великі Клини» працівники чекають ухвалення цього законопроекту. Його вже прийнято в першому читанні. Чому зараз

зал не розглядає цей законопроект у другому читанні? Якщо можна, голово комітету, будь ласка, дайте відповідь.

Дякую вам.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зараз я поставлю поправки підряд на голосування, а голова комітету потім дасть відповідь, тому що він може озвучити тільки офіційну позицію комітету. Чи ви хочете відповісти?

Позиція комітету. Будь ласка.

СОЛЬСЬКИЙ М.Т., голова Комітету Верховної Ради України з питань аграрної та земельної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановний колего, вашими поправками, якщо я не помиляюся, змінюється розмір гарантійного внеску. Їх відхилено. До речі, незрозуміло, чому ви п'ятьма різними поправками пропонуєте різні розміри гарантійного внеску до однієї і тієї самої статті.

А щодо законопроекту, про який ви сказали, то він готується комітетом до другого читання, після цього його розглядатиме зал. Зараз ми обговорюємо законопроект № 2194.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Миколо Тарасовичу, ми знаємо, що зараз розглядається законопроект № 2194. Ми ще не втратили нитку логіки в наших засіданнях.

Ставиться на голосування поправка 1154 народного депутата Ковальова. Комітет пропонує її відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 63.

Рішення не прийнято.

Ставиться на голосування поправка 1155 народного депутата Ковальова. Комітет пропонує її відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 64.

Рішення не прийнято.

Ставиться на голосування поправка 1156 народного депутата Ковальова. Комітет пропонує її відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 72.

Рішення не прийнято.

Ставиться на голосування поправка 1157 народного депутата Ковальова. Комітет пропонує її відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 72.

Рішення не прийнято.

Ставиться на голосування наступна поправка 1158 народного депутата Ковальова. Комітет пропонує її відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 73.

Рішення не прийнято.

На решті поправок з математики ви не наполягаєте, правильно я розумію? Дякую.

Наступна поправка 1188. Народний депутат Волошин Олег Анатолійович. Будь ласка.

ВОЛОШИН О.А. Шановні колеги! Перед тим як поставити поправку на голосування, я хотів би звернути увагу на ситуацію, що нині виникла в українському фінансовому секторі. Скажу про це дуже коротко.

Очевидно, що за теперішніх умов для того, щоб наші фермерські господарства могли, дійсно, придбати великі земельні ділянки, а йдеться про запуск ринку землі вже цього року, вони повинні мати доступ до дешевих кредитів, чого зовсім не проглядається під час нинішньої фінансової ситуації. Зрозуміло, що на сьогодні дешеві кредити можуть бути надані лише іноземними банками.

Крім того, ми, і про це вже багато говорилося, в самому проекті закону про ринок землі не заклали запобіжників. Якщо земля береться як застава банками, то потім, коли кредитор не розрахувався і цю заставу банк забрав, уже банк як третя особа не може перепродавати цю землю іноземним юридичним особам.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставиться на голосування поправка 1188 народних депутатів Волошина та Славицької. Комітет пропонує її відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 60.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 1202. Шуфрич Нестор Іванович і Кива Ілля Володимирович. Хто буде виступати? Ви, Несторе Івановичу? Будь ласка.

ШУФРИЧ Н.І. Дякую, шановний головуючий. Ми просимо залишити чинну редакцію, але не можемо звернути увагу на таке.

Сьогодні ми зберемося на позачергове пленарне засідання, яке скликається на вимогу опозиції. Ми, безумовно, візьмемо участь у ньому, будемо боротися за зниження тарифів і повернення пільгового тарифу на електроенергію для наших громадян.

А от наступне позачергове пленарне засідання, яке ініціювали «слуги», має дуже цікавий порядок денний. Пропонується розглянути проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про Статут гарнізонної та вартової служб Збройних Сил України» (увага!) щодо військового поховального ритуалу» ([№ 4636-1](#)).

Скажіть, будь ласка, за нинішніх умов це найголовніше – як ховати...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставиться на голосування поправка 1202 народних депутатів Шуфрича та Киви. Комітет пропонує її відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 61.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 1206. Народний депутат Івченко. Будь ласка.

ІВЧЕНКО В.Є. Фракція «Батьківщина». Шановні колеги! Я хочу ще раз сказати, що ті люди, які розробляли Земельний кодекс України (Новаковський, Третяк), хотіли єдиного – захистити товаровиробника і українську землю.

На сьогодні ми не захищені цим проектом закону. Фермери не зможуть купувати землю, оскільки не мають грошей, більшість із них закредитовані, бо взяли кредити для посівної. Нині всі фермерські асоціації вимагають перенести початок земельної реформи, як ви кажете, а я скажу – ринку землі.

Колеги, повірте, ми не маємо заподіяти лиха, ми маємо зробити так, щоб український товаровиробник спокійно міг купувати землю і розпоряджатися нею, а не «бабло», вибачте...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставиться на голосування поправка 1206 народних депутатів Івченка та Мейдича. Комітет пропонує її відхилити. Прошу визначитися та голосувати.

«За» – 64.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 1207. Івченко Вадим Євгенович. Будь ласка.

ІВЧЕНКО В.Є. Шановні колеги, ви запитаете, чому ми так завзято виступаємо щодо поправок? А тому, що всі поправки, які подали представники фракції «Батьківщина», здебільшого відхилені, щодо них переважно не було обговорення на засіданні комітету. Ми хочемо, щоб саме ви, колеги, почули про що ми говоримо і що захищаємо.

Ми говоримо про особливо цінні землі і про те, що в нас багато земель, які не внесені до кадастру, а цим законопроектом пропонується визнати їх безхазяйними і дерібанити у приватну власність. Колеги, ми говоримо про корупційні речі, які на сьогодні є в цьому законопроекті. Зокрема, мільйони «хотелок»... Оті люди, які з 2014 року грабували українців щодо землі, ці «хотелки» сюди і вписали. Тому, колеги, нам з вами варто задуматися, що в цьому законопроекті є і як ми захистимо українську...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставиться на голосування поправка 1207 народного депутата Івченка. Комітет пропонує її відхилити. Прошу визначитися та голосувати.

«За» – 68.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 1208. Лукашев чи Павленко? Павленко. Будь ласка, Юрію Олексійовичу.

ПАВЛЕНКО Ю.О. Шановний головуючий! Шановні колеги! Моя поправка стосується статті 136 Земельного кодексу України. Я пропоную виключити з цієї статті частину 2-1. Ця принципова поправка спрямована, як і більшість поправок, які внесені представниками нашої фракції, на те, щоб захистити українську землю, право українського селянина, українського громадянина розпоряджатися своєю землею.

За нинішніх умов, коли децентралізація проводиться недолуго, зокрема поділ на об'єднані територіальні громади, коли проведено зміну районування без відповідних повноважень і функцій районів, коли, на жаль, організаційна і методична спроможність більшості міністерств є надзвичайно слабкою, проводити такого роду земельні зміни, зміни в країні, на мій погляд, злочинно. Тому ми...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставиться на голосування поправка 1208. Комітет пропонує її відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 64.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 1210. Власенко Сергій Володимирович. Будь ласка.

ВЛАСЕНКО С.В. Дякую, пане головуєчий. Позиція фракції «Батьківщина» щодо земельного законопроекту така. Ми вважаємо, що насамперед необхідно провести референдум і відповідно до статей 13 і 14 Конституції України запитати у власника – українського народу: в який спосіб, в якій формі він хоче розпоряджатися своєю власністю? Якщо український народ відповість, що він як власник хоче розпоряджатися українською землею, тоді треба прийняти закон, яким представникам українського народу, українському фермерству, буде забезпечено переважне право користування землею сільськогосподарського призначення у вигляді оренди, а у разі, якщо вони захочуть продати паї, держава зобов'язана буде викупити ці паї за ринковою ціною.

Саме за такою ідеологією розроблені всі наші поправки, зокрема і поправка 1210, яку я прошу підтримати, а законопроект пропоную не підтримувати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставиться на голосування поправка 1210 народного депутата Власенка. Комітет пропонує її відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 65.

Рішення не прийнято.

Поправка 1211. Власенко. Не наполягає, я зрозумів.

Поправка 1212. Плачкова. Не наполягає.

Поправка 1217. Павленко. Будь ласка.

ПАВЛЕНКО Ю.О. Шановні колеги! Ми продовжуємо наполягати на своїх поправках. Наше послідовне завдання – захист українських громадян і унеможливлення продажу землі іноземцям, щоб наступні покоління відчували себе українськими громадянами, господарями на цій землі. Власне, ця поправка так само спрямована на це.

Ще раз наголошуємо на тому, що законопроекти, які стосуються ринку землі, продажу землі, мають розглядатися лише після того, як український народ скаже своє слово – він за чи проти – на всеукраїнському референдумі.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставиться на голосування поправка 1217 народних депутатів Лукашева та Павленка. Комітет пропонує її відхилити. Прошу визначитися та голосувати.

«За» – 59.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 1219. Павленко. Будь ласка.

ПАВЛЕНКО Ю.О. Шановні колеги! Аналізуючи як сьогодні працюють центральна і місцеві влади, ми можемо говорити про певну інституційну слабкість Української держави, про хаос в прийнятті управлінських рішень.

Досі остаточно не сформовано профільне Міністерство аграрної політики та продовольства України. В умовах децентралізації, аналізуючи будь-який напрям державної політики, чи то захист прав дитини, чи то захист людей похилого віку, чи, тим більше, питання, пов'язані із землею, ми бачимо, що з точки зору державного управління, інформації, аналітики втрачена первинна ланка.

Отже, всі рішення, які ухвалюються в центрі, зокрема й тут, у Верховній Раді України, не базуються ні на спроможності їх реалізації щодо захисту громадян, ні на чіткій картині ситуації...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставиться на голосування поправка 1219 народних депутатів Лукашева та Павленка. Комітет пропонує її відхилити. Прошу визначитися та голосувати.

«За» – 66.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 1227. Павленко. Будь ласка.

ПАВЛЕНКО Ю.О. Шановні колеги! Перед тим як взагалі починати розгляд цього законопроекту, потрібно було чітко розмежувати повноваження, функції та завдання новостворених районів. Райони, які зараз є... На жаль, повністю не розуміють, що вони роблять, для чого створені, які їх повноваження і можливості щодо захисту людей.

Так само потрібно було чітко встановити і розмежувати функції об'єднаних територіальних громад, забезпечити повноцінну роботу міністерства і органів влади, і лише тоді проводити якісь зміни. За тих умов, в яких зараз є центральні та місцеві органи влади, реалізація такого закону, як і того, яким відкривається ринок сільськогосподарських земель, призведе до серйозних порушень і протистоянь, а найголовніше – втратить український народ.

Тому прошу зняти законопроект з розгляду.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Давайте спочатку щодо поправки, якщо можна.

Ставиться на голосування поправка 1227 народних депутатів Лукашева та Павленка. Комітет пропонує її відхилити. Прошу визначитися та голосувати.

«За» – 58.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 1230. Івченко. Будь ласка.

ІВЧЕНКО В.Є. Фракція «Батьківщина». Шановний головуючий, я ще раз хочу вам повторити, що ми збираємося під час локдауну, порушуючи всі рекомендації Міністерства охорони здоров'я України. Наголошую, що ми показуємо приклад іншим – можна збиратися. Адже багато людей запитують: «Чому Верховна Рада України сьогодні може збиратися, а ми не можемо заробляти собі копійки?».

Нагадую, рік тому, так само під час пандемії, локдауну, вночі протягувалися поправки до проекту закону про ринок землі. Водночас ви, пане головуючий, жодного разу не відповіли на запитання: коли саме ви плануєте провести референдум щодо продажу землі? Він потрібен для того, щоб запитати українців, як вони ставляться до цієї реформи, яку ви назвали земельною, а я називаю це тотальним розпродажем української землі, коли фермери нічого не отримують.

Дайте відповідь на запитання, будь ласка.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Оскільки ви звернулися до мене, я вам скажу так. Якщо ви відкриєте і прочитаете вже підписаний Президентом України і опублікований Закон України «Про всеукраїнський референдум», то зможете побачити чітку процедуру того, як проводиться референдум. І тільки на підставі та у спосіб, передбачений законом, може бути проведено референдум, а не на підставі палких заяв у залі Верховної Ради України. Ми для того і приймаємо закони, щоб були порядок, підстави і можливості реалізації громадянами України свого права на волевиявлення. Дякую.

Я відповів, бо ви до мене звернулися. Я не коментую, ви до мене звернулися і я реалізував своє право.

Із задоволенням ставлю на голосування поправку 1230 народного депутата Івченка. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 62.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 1231. Народний депутат Івченко. Будь ласка, Владимир Євгеновичу.

ІВЧЕНКО В.Є. Щиро вам дякую, пане головуючий, за відповідь. Але нагадаю, що відповідно до того закону Президент України теж має виняткове право своїм указом проголосити референдум. У передвиборчій програмі кандидата на пост Президента України Володимира Зеленського зазначено про народовладдя через референдуми. Тому, будь ласка, давайте звернемося до Президента України, щоб він своїм указом проголосив референдум щодо продажу землі. Це перше.

Друге. Партія «Батьківщина», звичайно, виконуватиме всі норми Закону України «Про всеукраїнський референдум», і ми подивимося, чи легко буде провести референдум. Хоча ми збираємо людей. Ми збиратимемо ініціативні групи і підписи. І це буде друге питання, про яке представники партії «Батьківщина»

завжди говорять, тобто проведення за народною ініціативою референдуму щодо ринку землі. Але в Президента України зараз є шанс проголосити такий референдум своїм указом.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Вадиме Євгеновичу, мені вам відповідати чи немає потреби? Відповідати.

Тоді, з вашого дозволу, я вам ще раз скажу. Якщо ви прочитаєте Закон України «Про всеукраїнський референдум», ви побачите, що Президент України сам не має права своїм указом призначати референдум, а тільки на підставі, у спосіб і в межах, передбачених законом: коли буде зібрано 3 мільйони підписів і передано рішення про підсумки збору підписів йому. Давайте хоч інколи читати закони, які приймає Верховна Рада України, або принаймні голосувати за такі закони, а не користуватися тим благом, що вже проголосували інші. Дякую.

Ставлю на голосування поправку 1231 народного депутата Івченка. Комітет пропонує її відхилити. Прошу визначитися та голосувати.

«За» – 62.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 1234. Народні депутати Лукашев і Павленко. Хто буде виступати? Павленко. Будь ласка.

ПАВЛЕНКО Ю.О. Шановний головуючий! Шановні колеги! Ця поправка спрямована на те, щоб не дозволити продати українську землю за безцінь, як того, мабуть, хочуть ініціатори цього законопроекту, або ж за правом багатшого чи сильнішого, тобто зробити все, запровадивши такі інструменти, щоб мінімізувати можливості для українського громадянина, зокрема селянина чи фермера, стати власником землі. Тому ця поправка є важливою.

Крім того, ми підтримуємо наших колег у тому, що згідно із Законом України «Про всеукраїнський референдум», який підписано, є достатньо можливостей і підстав саме в Президента України ініціювати референдум, а далі реалізувати його у відповідний спосіб. І, на жаль, закон виписано так, що в нього більше можливостей здійснити це, ніж в інших. Політичні сили і громадяни досить відсторонені від цього процесу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Мені вам теж відповідати?.. Просто ви як людина, яка балотувалася на посаду судді Конституційного Суду України, подивіться, це ж у Конституції України так написано, розумієте. Це не ми придумали.

Шановні колеги, із задоволенням ставлю на голосування поправку 1234 народних депутатів Лукашева та Павленка. Комітет пропонує її відхилити. Прошу визначитися та голосувати.

«За» – 58.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 1239. Колтунович і Загородній. Хто буде виступати? Юрій Іванович Загородній. Будь ласка.

ЗАГОРОДНІЙ Ю.І. Дякую, Руслане Олексійовичу. Фракція політичної партії «Опозиційна платформа – За життя». Я наполягаю на врахуванні моєї поправки. Суть її у тому, щоб встановлювати «стартову ціну продажу земельної ділянки, яка щодо земель державної та комунальної власності не може бути нижчою за експертну грошову оцінку земельної ділянки».

Прошу поставити поправку на голосування і підтримати її.
Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставлю на голосування поправку 1239 народних депутатів Колтуновича та Загороднього. Комітет пропонує її відхилити. Прошу визначитися та голосувати.
«За» – 61.

Рішення не прийнято.

Поправка 1241. Власенко. Будь ласка, Сергію Володимировичу.

ВЛАСЕНКО С.В. Дякую, пане головуючий. Продовжуючи дискусію. Питання ж не в процедурі, а в політичній обіцянці Президента України радитися із народом щодо всіх важливих питань. І Президент зобов'язаний, виконуючи цю обіцянку, зробити все, що від нього залежить, для того, щоб згідно із законом відбувся референдум. Але Президент нічого не робить в цьому напрямі. Ось у чому політичне питання до Президента. Це по-перше.

По-друге. Партія «Батьківщина» знає процедуру проведення референдуму. Саме про це говорили мої колеги. Ми проведемо референдум у повній відповідності із законом і допоможемо українському народу. Ви кажете про благо, але Закон України «Про всеукраїнський референдум» виписано в такий спосіб, що звичайні громадяни без допомоги великих політичних партій не зможуть провести те, що ви називаєте референдумом. Тому це було не благо, а ваш черговий законодавчий спам.

А мою поправочку прошу підтримати.
Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Мені вам відповідати? Не треба. Тоді в приватному чаті, добре?

Ставлю на голосування поправку 1241. Комітет пропонує її відхилити. Прошу визначитися та голосувати.

«За» – 66.

Рішення не прийнято.

Веде засідання Голова Верховної Ради України
РАЗУМКОВ Д.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 1242. Івченко.

ІВЧЕНКО В.Є. Фракція «Батьківщина». Шановний співголовуючий, ви дали відповідь на перше запитання, але не відповіли на друге: коли ви як монобільшість і Президент України скористаєтеся своїм правом та звернетесь до українського народу стосовно проведення референдуму щодо ринку землі? Це важливе питання для кожного українця.

Я хочу сказати, що за таким законом, на жаль, буде вигравати той, хто має більше грошей, а не українські фермери і українські товаровиробники. Навіть об'єднані територіальні громади не виграють, оскільки те, що ви їм передаєте, вже давно в оренді на десятки років. Громади не отримають права розпоряджатися цією землею, лише через десятки років вони матимуть це право.

Тому, будь ласка, дайте відповідь на запитання: коли ви як влада скористаєтеся своїм правом і безпосередньо звернетесь до народу стосовно проведення референдуму щодо ринку землі?

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 1242 Івченка. Комітет її не підтримав. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 63.

Рішення не прийнято.

Поправку не враховано.

Наступна поправка 1243. Вадиме Євгеновичу, не наполягаєте? Наполягаєте, бачу. Будь ласка.

ІВЧЕНКО В.Є. Я також хочу нагадати, колеги, що Президент України згідно із законом, який він підписав, може виступити безпосередньо ініціатором призначення всеукраїнського референдуму щодо внесення змін до розділів I, III і XIII Конституції України. А це означає, що ви сьогодні маєте можливість виступити ініціатором проведення всеукраїнського референдуму щодо ринку землі.

Колеги, прошу не приймати закони, не порадившись із громадянами України. Ми – представники українців і саме українці мають сказати своє слово на всеукраїнському референдумі. Повірте, це болюче питання для кожної громади, кожного фермера і кожного селянина. Продавці в нас усі. А хто ж ці покупці української землі?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 1243. Комітет її не підтримав. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 67.

Рішення не прийнято.

Поправку не враховано.

Поправка 1244. Івченко.

ІВЧЕНКО В.Є. Колеги, ось дивіться, ця поправка про недопущення проведення торгів з емфітевзису. Навіщо проводити торги з емфітевзису, якщо ми, точніше, ви запускаєте ринок землі? Якщо працює ринок землі, є покупець, є продавець або є продаж прав оренди, навіщо ми знову плодимо можливість через емфітевзис забирати в українців право розпоряджатися українською землею?

Багато схем створено земельними, так сказати, латифундистами і мафіозі для крадіжки української землі через емфітевзис. Колеги, вони купували цю землю через емфітевзис. І повірте, це один із способів того, що ця земля вже перекочувала безпосередньо до тих людей, хто заплатив гроші під час мораторію.

Ось вам поправки, про які ми можемо багато говорити, зокрема й ті корупційні, про які я говоритиму далі.

Дякую.

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **СТЕФАНЧУК Р.О.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставиться на голосування поправка 1244 народних депутатів Івченка та Мейдича. Комітет пропонує її відхилити. Прошу визначитися та голосувати.

«За» – 73.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 1245. Івченко Вадим Євгенович. Будь ласка.

ІВЧЕНКО В.Є. Колеги, важливо, щоб законом давалися право і можливість маленьким фермерам, сімейним фермерським господарствам у пріоритеті купувати свої наділи і не втрачати бізнес. Важливо, щоб органіки і тваринники не втрачали бізнес. Це стратегічно важливі напрями сільськогосподарського розвитку в Україні.

Колеги, в цьому проекті закону ми не надаємо таким людям переважного права. Якщо ви запитаете, чи є, наприклад, у полтавського підприємства «Агро-екологія», яке обробляє органічним землеробством 6,5 тисячі гектарів землі, а сьогодні швейцарці дають за 1 гектар 10 тисяч євро, можливість купити за такою ціною господарство, яке вони обробляють, то вони вам скажуть, що ні. І багато таких органічних виробництв нині не мають коштів, щоб...

Веде засідання Голова Верховної Ради України **РАЗУМКОВ Д.О.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 1245. Комітет її не підтримав. Прошу визначитися та голосувати.

«За» – 67.

Рішення не прийнято.

Поправку не враховано.
Поправка 1250. Власенко.

ВЛАСЕНКО С.В. Дякую, пане Голово. Позиція фракції «Батьківщина», яку я вже зазначав, така. Ми – за те, щоб об’єктом продажу було лише право оренди земельної ділянки сільськогосподарського призначення. У разі, якщо власники паїв хочуть їх продати, то держава повинна їх викуповувати за ринковою ціною, забезпечивши цим власникам можливість реалізувати своє право власності. Одночасно, на нашу думку, механізм торгів з емфітевзису на сьогодні є одним із найкорупційніших, що дозволяє, по суті, набувати контроль над земельною ділянкою без її купівлі-продажу. Тому ми вважаємо, що це повинно бути виключено із цього проекту закону.

Ще раз, фракція «Батьківщина» – за те, щоб українською землею мали можливість опікуватися передусім українські фермери.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 1250. Комітет її не підтримав. Прошу визначитися та голосувати.

«За» – 67.

Рішення не прийнято.

Поправку не враховано.

Поправка 1253. Німченко. Наполягаєте? Наполягає.

НІМЧЕНКО В.І. Шановні колеги, ми з вами тихенько підходимо до електронних торгів. Ви можете сьогодні уявити нашого фермера, одноосібника, в далекому селі Кантакузівка і те, як він буде брати участь у цих електронних торгах? Це насмішка над людьми. Ми що, не розуміємо, що вимагаємо в проекті закону з особистого електронного кабінету брати участь як суб’єкт торгів? Чи зможе це зробити простий люд?

Шановні колеги, що ж ми робимо? З якої ми вершини дивимося на людей? Я хотів би, щоб ми працювали для людей, а не над людьми. І тому я прошу все-таки прислухатися і припинити це знущання...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 1253 Німченка Василя Івановича. Комітет її не підтримав. Прошу визначитися та голосувати.

«За» – 62.

Рішення не прийнято.

Поправка 1254. Німченко.

НІМЧЕНКО В.І. Я продовжую. Давайте припинити знущання з людей. Шановні колеги, почитайте зміст. Шановні представники турборежимів, не знущайтеся з людей. Це по-перше.

І по-друге. Я хотів би довести до вашого відома, що як суб’єкт звернення до Конституційного Суду України ми поставили перед фактом, до речі, це було

проігноровано Верховною Радою України і Президентом України, питання продажу землі, яке вже вирішувалося на референдумі в 1991 році, коли сказали, що не може бути предметом торгу земля. Народ 1 грудня 1991 року це вже сказав. Хто не послухався і не прислухався до цієї думки, то це ми з вами, коли прийняли цей «знаменитий» закон. Тому ми звернулися до Конституційного Суду України, подання зараз на розгляді...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 1254 Німченка. Комітет її не підтримав. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 58.

Рішення не прийнято.

Поправку не враховано.

Торохтій. Не наполягає.

Поправка 1259. Шуфрич Нестор Іванович.

ШУФРИЧ Н.І. Дякую, пане Голово. Шановні колеги! Безумовно, такі питання, які ми сьогодні обговорюємо, бажано і потрібно розглядати після того, як народ визначиться на всеукраїнському референдумі. Враховуючи надскладні умови, в яких приймався Земельний кодекс України, ми просимо залишити чинну його редакцію.

Ще раз повертаюся до рішення про скликання сьогодні двох позачергових пленарних засідань. Одне – абсолютно зрозуміло: будемо боротися за тарифи, за їх зменшення і за повернення пільг.

Скажіть, будь ласка, яка необхідність збиратися на друге позачергове засідання? Щоб обговорювати ритуал поховання наших військовослужбовців? Це ви їх так надихаєте під час протистояння, яке є зараз? Це найголовніше – обговорити і покращити порядок організації та проведення військового поховального ритуалу? Та совість у вас є? Замість того, щоб боротися за мир, щоб наші військовослужбовці були живими, ви вдосконалюєте порядок ритуалу поховання.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 1259. Комітет її не підтримав. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 55.

Рішення не прийнято.

Поправку не враховано.

Халімон. Не наполягає.

Поправка 1265. Лукашев. Павленко.

ПАВЛЕНКО Ю.О. Шановний пане Голово! Шановні колеги! Ця поправка спрямована на посилення спроможності центральної влади, взагалі державної влади в Україні, бо в тих умовах, в яких сьогодні існує Українська держава, є серйозний хаос в державному управлінні, є слабкість влади. Нормами такого

закону, якщо його, не дай Боже, буде ухвалено в залі Верховної Ради України, скористаються негідники. Вони обмануть українських селян і фермерів, яким навіть не буде до кого звернутися, щоб їх захистили.

Тому я наполягаю на цій поправці і закликаю всіх голосувати за відхилення цього законопроекту.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 1265. Комітет її не підтримав. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 50.

Рішення не прийнято.

Поправка 1266. Волошин.

ВОЛОШИН О.А. Прошу передати слово Славицькій.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Славицька Антоніна Керимівна.

СЛАВИЦЬКА А.К., *член Комітету Верховної Ради України з питань антикорупційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»).* Доброго дня, шановні колеги! Цією поправкою пропонується частину третю статті 137 Земельного кодексу України залишити в чинній редакції, тобто зберегти за центральним органом виконавчої влади таке повноваження, як реалізація державної політики у сфері земельних відносин.

Користуючись нагодою, в контексті слів головуючого про те, що потрібно читати проекти законів, зауважу, що, можливо, не в кожного народного депутата вистачить часу, щоб ознайомитися зі змістом всього проекту, підготовленого до повторного другого читання. Водночас можна вивчити зауваження Головного юридичного управління Апарату Верховної Ради України, де на 30 сторінках розписано, що низка положень законопроекту не відповідає Конституції України, не враховує правові позиції Конституційного Суду України та практику Європейського суду з прав людини.

Тому, на наше переконання, цей законопроект не можна приймати, а поправку...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 1266. Комітет її не підтримав. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 54.

Рішення не прийнято.

Зараз 12 година. Оголошується перерва до 13 години. Будь ласка, не запізнуйтеся.

(Після перерви)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, продовжуємо нашу роботу. Будь ласка, займіть свої місця.

Власенко. Не наполягає.

Лукашев. Не наполягає.

Волошин *(Шум у залі)*.

Так Лукашев же є.

Поправка 1274. Павленко.

ПАВЛЕНКО Ю.О. Шановні колеги! Шановний пане Голово! Це надзвичайно важлива, принципова поправка. Прошу поставити її на голосування.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 1274. Комітет її не підтримав. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 29.

Рішення не прийнято.

Поправка 1276. Волошин. Не наполягає. А, є. Наполягає.

ВОЛОШИН О.А. Пане Голово, прошу поставити на голосування мою...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 1276. Комітет її не підтримав. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 32.

Рішення не прийнято.

Поправка 1277. Колтунович. Можемо голосувати?

КОЛТУНОВИЧ О.С. Дякую, вельмишановний пане Голово. Звертаю увагу на те, що в попередньому своєму виступі я вже говорив, що ми розраховували певні прогностичні показники щодо впливу так званої земельної реформи на національну економіку, структуру валового внутрішнього продукту, зміну обсягів у структурі експорту і так далі.

Так от, стосовно товарної структури експорту. У нас за весь 2020 рік експорт продукції сільського господарства становив 45,1 відсотка або в грошовому виразі 22 мільярди доларів. Це суттєва цифра. Але якщо ми візьмемо долю готових харчових продуктів, це тільки 6,8 відсотка або 3,3 мільярда доларів. Згідно з нашими прогнозами ця цифра буде зменшуватися. Натомість частка зернових, яка зараз становить 19,1 відсотка або в грошовому виразі 9,4 мільярда доларів, буде зростати. Це на підтвердження того, про що ми говорили, що буде збільшуватися відповідний сировинний перегин...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 1277. Комітет її не підтримав. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 36.

Рішення не прийнято.

Поправку не враховано.

Наступна поправка 1294. Павленко.

ПАВЛЕНКО Ю.О. Шановний пане Голово! Шановні колеги! Це чергова поправка, положення якої спрямовано на те, щоб захистити інтереси українських селян, українських фермерів, не допустити, як, на жаль, пропонується в цьому законопроекті, продажу землі іноземцям, а також створити всі умови для розвитку українського села, українського агропромислового комплексу, які не мають бути знищені транснаціональними компаніями чи тими, хто вже сьогодні готується масово скупити українську землю і позбавити український народ майбутнього.

Прошу поставити поправку на голосування.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 1294. Комітет її не підтримав. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 40.

Рішення не прийнято.

Плачкова. Не наполягає.

Тимошенко.

Поправка 1298. Павленко.

ПАВЛЕНКО Ю.О. Шановний пане Голово! Шановні колеги! Зараз відбувається розгляд поправок до законопроекту. Протягом всього цього часу до нас надходять численні дзвінки та звернення з населених пунктів України, із сільської місцевості. Люди говорять, що влада готується продати землю, позбавити їх засобів до існування, але водночас не здатна забезпечити їх ані тестами, бо можливості сьогодні зробити тест у сільській місцевості практично немає, ані провести вакцинацію, яка провалена. На жаль, ця організаційна нездатність влади показує, що реалізація норм такого закону згодом може призвести до ще більш негативних наслідків для України.

Тому ми вчергове звертаємося: будь ласка, уряде, владо, зробіть усе можливе, щоб кожен...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 1298. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 45.

Рішення не прийнято.

Поправку не враховано.

Поправка 1299. Славицька Антоніна Керимівна. Увімкніть, будь ласка, мікрофон.

СЛАВИЦЬКА А.К. Передайте, будь ласка, слово Олегу Волошину.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Волошин Олег Анатолійович.

ВОЛОШИН О.А. Дякую, Дмитре Олександровичу. Ми вкотре при обговоренні цього законопроекту бачимо, що є намір запускати ринок землі в тій недосконалій формі, в якій відповідно розглядається законопроект, і саме в ці часові рамки. Тобто тоді, коли більшість українців думає про проблеми з поширенням коронавірусу, що, зокрема, є наслідком провалу вакцинації з боку чинного уряду, про колосальні тарифи, які так і не були знижені, а, навпаки, були підвищені з 1 квітня.

За цих умов, зрозуміло, що жодного розвитку фермерства від запуску ринку землі не буде. Землю скуплять лише ті, хто накопичив або спекулятивний капітал, або капітал, який був отриманий корупційним шляхом.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 1299. Комітет її не підтримав. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 44.

Рішення не прийнято.

Поправку не враховано.

Поправка 1308. Івченко.

ІВЧЕНКО В.Є. Фракція «Батьківщина». Шановні колеги! Я ще раз хочу нагадати європейський досвід, коли майже всі країни Європи провели земельну реформу у такий спосіб, що виграли сільськогосподарські товаровиробники. Але були країни, наприклад Латвія і Литва, які не змогли повністю захистити місцевого товаровиробника. На сьогодні місцеві фермери, а я особисто з групою народних депутатів минулого скликання був у Литовській Республіці і бачив фермерські господарства, орендують землю в іноземців або в компанії, які тоді купили землю на території країни.

Колеги, у нас через півроку відкриється ринок землі, а ще через рік ми дамо змогу купувати землю товариствам з обмеженою відповідальністю, тобто юридичним особам. Це, повірте, повністю порушить баланс і призведе до корпоратизації українського фермера та українського товаровиробника. Вкрай шкідливий законопроект...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 1308. Комітет її не підтримав. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 55.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка. Волошин...
Поправка 1309. Івченко.

ІВЧЕНКО В.Є. Фракція «Батьківщина». Колеги, я хотів би сказати, що це шкідливий на сьогодні законопроект. Зрозумійте одну річ, товариства з обмеженою відповідальністю продають свої корпоративні права, і жодна країна не може відслідкувати, кому ж ці корпоративні права будуть належати. Так вони залучатимуть дешеві кошти. І точно, наші фермери і маленькі фермерські господарства не будуть конкурентоспроможними з «дешевими грошима».

Сьогодні фінансово-кредитна система не готова без застави давати гроші для купівлі землі.

Колеги, у нас будуть великі проблеми, насувається корпоратизація українського фермерства. Тоді будуть отримувати шалені прибутки ті, хто не належатиме до сільського господарства. Подумайте, будь ласка, що ви робите. І взагалі, зверніться до громадян України і запитайте в них, чи погоджуються вони на продаж української...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 1309. Комітет її не підтримав. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 47.

Рішення не прийнято.

Поправка 1310. Власенко.

ВЛАСЕНКО С.В. Дякую, шановний пане Голово. Немає жодної країни у світі, де держава не регулювала б або секторально, або відповідні галузі народного господарства і не впливала б на них у той чи інший спосіб. Стихійного ринку на сьогодні не існує в жодній країні світу. Нам же пропонують модель, за якої в нас буде відбуватися стихійне розбазарювання української землі на користь тих, хто матиме більше грошей, щоб її придбати, водночас не виключаючи іноземців та іноземні банки.

Фракція «Батьківщина» пропонує абсолютно іншу модель. Після проведення референдуму, у разі, якщо громадяни України підтримають відкриття ринку землі, треба його запроваджувати. Цей ринок має бути протекційно захищений з боку держави щодо українського фермера, який повинен мати пріоритет на взяття в оренду української сільськогосподарської землі, а власники паїв повинні продавати їх державі.

Дякую.

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради
України **СТЕФАНЧУК Р.О.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставиться на голосування поправка 1310 народного депутата Власенка. Комітет пропонує її відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 60.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 1313. Волошин Олег Анатолійович. Будь ласка.

ВОЛОШИН О.А. Шановні колеги! Думаю, що всі сьогодні в засобах масової інформації бачили і обговорюють чергову цікаву новину від Офісу Президента України стосовно американських комплексів «Patriot». Але там обговорення відбувається в трошки хибному варіанті. Якщо уважно подивитися, як це сказав саме пан Єрмак, то йдеться фактично про образу на американців, нібито, бачите, ми вас захищаємо, а комплекси розміщуються тільки в Польщі, а не в Україні.

Чому я це згадав? Тому що я чітко пам'ятаю, коли ми ухвалювали закон про землю і наша фракція рішуче проти цього виступала, тоді вже обіцяли золоті гори від Міжнародного валютного фонду, але цього не сталося. Зараз ви також розумієте, щоб ви не проголосували, жодного кредиту до кінця року може й не бути.

Навіщо ухвалювати рішення, які повністю суперечать інтересам більшості українців, якщо однаково американці знову «кинуть»?

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставиться на голосування поправка 1313 народного депутата Волошина. Комітет пропонує її відхилити. Прошу визначитися та голосувати.

«За» – 48.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 1314. Колтунович. Будь ласка.

КОЛТУНОВИЧ О.С. Дякую, шановний пане головуєчий. Продовжуючи тему. Є ще два зауваження стосовно результатів наших досліджень щодо впливу запровадження земельної реформи на національну економіку. Проведено розрахунки щодо індексу сільськогосподарської продукції в Україні. Спочатку динамічні ряди.

Найперше, у січні-лютому цього року в нас уже відбулося падіння на 6,1 відсотка, в минулому році, я вже сьогодні про це говорив, падіння становило 11,5 відсотка. За категоріями виробників: підприємства зменшили сільськогосподарське виробництво на 14 відсотків, а господарства населення – на 6,8 відсотка. За виробництвом: рослинництво – мінус 13,9 відсотка, тваринництво – мінус 12,6 відсотка.

Перекуси в нас будуть. Згідно із нашими прогнозами знову скорочуватиметься кількість сільськогосподарських тварин, відбудеться зменшення індексу сільськогосподарської продукції у тваринництві. Будуть перекуси і в рослинництві. Це те, про що ми говорили, перекуси в бік сировинної економіки. Це один із негативних наслідків запровадження цієї реформи без...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ви наполягаєте поставити поправку на голосування?

Ставиться на голосування поправка 1314 народних депутатів Колтуновича та Загороднього. Комітет пропонує її відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 52.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 1330. Івченко Вадим Євгенович. Будь ласка.

ІВЧЕНКО В.Є. Фракція «Батьківщина». Шановні колеги, я ще раз хочу вам сказати про вкрай важливі норми щодо децентралізації, які пропонують представники фракції «Батьківщина». Ви знаєте, що є договори оренди на державні землі, але вони укладені на 20, 30 років, десь до 2042 року. Саме ці землі ви своїм законопроектом пропонуєте передати громадам.

Фракція «Батьківщина» запропонувала, що після семи років громади можуть розірвати відповідні договори оренди або підвищити орендну ставку, що визначена під мінімальні відсотки. Саме про це наші поправки, які ви, на жаль, не підтримуєте.

Скажіть, будь ласка, що ви даєте громадам? Договори оренди, які укладаються на 30 років, і тільки через 30 років вони матимуть змогу...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставиться на голосування поправка 1330 народного депутата Івченка. Комітет пропонує її відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 57.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 1336. Павленко. Будь ласка.

ПАВЛЕНКО Ю.О. Шановний головуючий! Шановні колеги! Положення цієї поправки спрямовано на те, щоб посилити функції державного органу влади і спроможність держави щодо захисту інтересів українських громадян. Відверто кажучи, у людей, які до нас звертаються, викликає обурення той факт, що влада безапеляційно чомусь впевнена, що проведе цю земельну реформу і здатна зробити все, щоб це було чесно і прозоро. Але в людей є величезна недовіра до цієї влади, яка не спромоглася забезпечити всіх громадян України, особливо в сільській місцевості, тестами, масками, необхідним лікуванням і захистити їх. Я вже не кажу про повний провал вакцинації.

Тому чесно подивіться собі в очі, відкладіть розгляд цих законопроектів, проведіть референдум і тоді в стабільній країні говоріть вже про земельну реформу.

Прошу поставити...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 1336 народних депутатів Лукашева та Павленка. Комітет пропонує її відхилити. Прошу визначитися та голосувати.

«За» – 55.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 1337. Волошин. Перепрошую. Славицька. Будь ласка.

СЛАВИЦЬКА А.К. Шановні колеги! Цією поправкою пропонується залишити за центральним органом виконавчої влади повноваження реалізації державної політики у сфері здійснення державного контролю в агропромисловому комплексі. Нам не зовсім зрозуміла логіка профільного комітету, який її не врахував.

Також хочу вам всім нагадати, що на сьогодні Конституційним Судом України розглядається щонайменше декілька подань народних депутатів України щодо конституційності Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо умов обігу земель сільськогосподарського призначення». Так само Конституційний Суд України розглядає справу за поданням народних депутатів України щодо офіційного тлумачення положень статей Конституції України стосовно землі як національного багатства. На наше переконання, цілком доречно було б дочекатися рішень Конституційного Суду України з цих питань, що є дотичними до сьогоднішнього законопроекту, а зараз його не розглядати.

Прошу поправку поставити на голосування.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Неодмінно.

Ставлю на голосування поправку 1337 народних депутатів Волошина та Славицької. Комітет пропонує її відхилити. Прошу визначитися та голосувати.

«За» – 55.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 1338. Шуфрич і Кива. Хто буде виступати? Шуфрич Нестор Іванович. Будь ласка.

ШУФРИЧ Н.І. Дякую, шановний головуючий. Шановні колеги! Цією поправкою ми пропонуємо залишити той порядок, який вже є в чинному Земельному кодексі України. Чесно кажучи, я не розумію, навіщо в ці стосунки потрібно втягувати інші органи. Це питання вже врегульовано.

Абсолютно правильно сьогодні говорили мої колеги, що такі складні реформи мають викликати довіру в людей. А як можна нині довіряти владі, яка в питанні боротьби з COVID-19 і вакцинацією, що має бути зараз найголовнішим, не є підготовленою? Виявляється, що в Міністерства охорони здоров'я України немає грошей на закупівлю вакцин.

Ще три місяці тому ми прийняли бюджет, він ледве почав діяти, минув один квартал. Таке враження, що ми уже купили 30 мільйонів вакцин і треба ще

6,5 мільярда гривень, як просить міністр охорони здоров'я, щоб купити наступні 20 мільйонів.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 1338. Комітет пропонує її відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 54.

Рішення не прийнято.

Веде засідання Голова Верховної Ради України
РАЗУМКОВ Д.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 1339. Плачкова. Не наполягає.
Поправка 1341. Шуфрич.

ШУФРИЧ Н.І. Дякую, пане Голово. У цій поправці ми визначаємо на підставі чого можна втратити право на користування землею, якщо не будуть усунуті в 30-денний строк порушення, виявлені державним уповноваженим інспектором.

Безумовно, все це важливо, якби сьогодні справді була можливість продавати землю за реальною ціною. У наших сусідів, маленькій Угорщині, яка в сім разів менша за територією і в чотири рази менша за кількістю громадян порівняно з нами, валовий внутрішній продукт такий самий, як у нас, а вартість землі (увага!) в десять разів вища. Тому там такі питання треба було б врегульовувати. Сьогодні ж ми спонукаємо людей за безцінь продавати свої земельні паї, щоб забезпечити життя-буття...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 1341 Шуфрича. Комітет її не підтримав. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 58.

Рішення не прийнято.

Поправка 1343. Павловський. Ні? Не наполягає.

Поправка 1344. Волошин.

ВОЛОШИН О.А. Шановні колеги! Думаю, всі розуміють, що ті, хто вважає громадян України нині здатними на обачливі дії щодо власних паїв за того фінансового і відповідно морального стану, в якому вони перебувають, нехай подивляться на те, що відбувається з незаконним видобутком янтарю та вирубкою лісів. Зрозуміло, що за цим стоять кримінальні угруповання, але ж злочин проти природи, проти національних багатств вчиняється руками простих українців. І пояснюється це тим, як ці люди кажуть під час спілкування: за що ж їм інакше жити? Тобто вони елементарно навіть не думають про своє майбутнє, не кажучи вже про майбутнє дітей, а ми хочемо, щоб за цих умов люди могли, дійсно, раціонально скористатися своїми земельними ділянками. Звичайно, вони

з радістю їх зараз продадуть, хоч за дві тисячі доларів, тому що ці кошти, на жаль, для середнього українця – це колосальні гроші, а для міжнародних спекулянтів – це ніщо.

Саме тому ми рішуче виступаємо проти запуску ринку землі не стільки навіть...

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **СТЕФАНЧУК Р.О.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 1344 народного депутата Волошина. Комітет пропонує її відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 55.

Рішення не прийнято.

Поправка 1346. Павленко. Будь ласка.

ПАВЛЕНКО Ю.О. Шановний головуючий! Шановні колеги! Ця поправка принципова. У ній пропонується виключити частину другу статті 144 Земельного кодексу України.

Прошу поставити поправку на голосування.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 1346 народних депутатів Лукашева та Павленка. Комітет пропонує її відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 56.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 1348. Королевська. Будь ласка, Наталіє Юріївно.

КОРОЛЕВСЬКА Н.Ю., *заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»).* Шановні колеги! Шановні телеглядачі! Позиція нашої команди фракції «Опозиційна платформа – За життя» залишається незмінною. Ми впевнені, що не можна за безцінь продавати українську землю.

Колеги, у нас з вами є можливість об'єднати зусилля для того, щоб захистити людей, щоб підтримати українські родини, підтримати тих, які так чекають на адекватні рішення парламенту, а замість цього, вже не одну добу ми розглядаємо законопроект, норми якого спрямовані на те, щоб за безцінь розпродати Україну.

Тому ми звертаємося до вас з вимогою припинити цей фарс та перейти до розгляду актуальних питань.

Дякуємо.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 1348 народної депутатки Королевської. Комітет пропонує її відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 50.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 1349. Павленко. Будь ласка.

ПАВЛЕНКО Ю.О. Шановний головуючий! Шановні народні депутати! Поправкою 1349 пропонується доповнити статтю 144 Земельного кодексу України частиною в такій редакції: «У разі, якщо особа, яка допустила правопорушення, не виконала протягом зазначеного строку повторної вказівки (припису) державного інспектора щодо припинення правопорушення, орган державного контролю за використанням та охороною земель або орган державного контролю за охороною довкілля звертається до відповідного органу виконавчої влади або органу місцевого самоврядування з клопотанням про припинення права користування земельною ділянкою». Власне на такому формулюванні я наполягаю.

Прошу поставити поправку на голосування.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 1349 народних депутатів Лукашева та Павленка. Комітет пропонує її відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 51.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 1350. Павленко. Будь ласка.

ПАВЛЕНКО Ю.О. Шановний головуючий! Шановні колеги! Цією поправкою пропонується доповнити статтю 144 Земельного кодексу України частиною в такій редакції: «Рішення органу виконавчої влади або органу місцевого самоврядування про припинення права користування земельною ділянкою може бути оскаржене землекористувачем у судовому порядку».

Власне, ця і попередня поправки спрямовані на те, щоб були сильна та ефективна центральна влада, яка відповідає за цю політику, і органи місцевого самоврядування, щоб люди розуміли і відчували, що в країні є влада, яка здатна захистити їх інтереси.

Прошу поставити на голосування цю поправку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 1350 народних депутатів Лукашева та Павленка. Комітет пропонує її відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 54.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 1354. Німченко Василь Іванович. Будь ласка.

НІМЧЕНКО В.І. Шановні колеги, я хочу вам сказати, що поправка 1354 стосується саме того, що в цьому законопроекті завуальовано, в латентній формі, уможливили конфіскацію земельних ділянок. Подивіться, якщо особа отримала право власності на землю, але їй не може належати земельна ділянка на праві власності, то вона повинна її продати. Це перше.

І друге. Щодо граничного обсягу права власності на землі сільськогосподарського призначення. Зверніть увагу, як це відбувається: земельні ділянки, площа яких перевищує зазначені граничні розміри, примусово відчужуються за рішенням суду на земельних торгах. Скажіть, будь ласка, що це за правова природа рішення суду на земельних торгах? Це не абракадабра, это клиника в правовій системі регулювання земельних відносин.

Тому я прошу авторів дивитися, що вони пишуть, а також прошу врахувати нашу пропозицію.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування, Василю Івановичу, вашу пропозицію, що викладена в поправці 1354, на голосування. Комітет пропонує її відхилити. Прошу визначитися та голосувати.

«За» – 60.

Рішення не прийнято.

Поправка 1355. Будь ласка, Василю Івановичу.

НІМЧЕНКО В.І. Шановні колеги, ідеться саме про те, хто набуває право власності, якщо він дав комусь кредит під заставу цієї землі. І подивіться, що ж там законодавець, це ми з вами, пропонує: протягом року вирішити питання про його реалізацію (уже як власника цієї землі).

Є загальні цивілістичні основи права власності і ми говорили: свята святих – приватна власність. Скажіть, будь ласка, якою нормою буде перекреслено конституційний припис і основоположний принцип непорушності права приватної власності? Тому, якщо ми розробляємо законопроекти, то вони повинні узгоджуватися з нормами Конституції України, не менше і не більше. Це перше.

І друге. Питання конфіскації. Що це таке? Напишіть, що це платна конфіскація.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 1355 народних депутатів Німченка та Шуфрича. Комітет пропонує її відхилити. Прошу визначитися та голосувати.

«За» – 59.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 1356. Кива і Шуфрич. Хто буде виступати? Несторе Івановичу, ви? Василю Івановичу, тут вас немає. Перепрошую.

Поправка 1356. Будь ласка, Несторе Івановичу.

ШУФРИЧ Н.І. Дякую, шановний пане головуючий. Ця поправка теж стосується припинення права власності на земельну ділянку особи, якій земельна ділянка не може належати на праві власності, наприклад, в спадщину. Протягом року особа має бути позбавлена такого права.

Хочу звернути вашу увагу на те, шановні колеги, що ми маємо послухати народ України і виходити виключно з його позицій. Зараз ініціюється народний референдум стосовно питання щодо своєчасності введення ринку землі. Мабуть, коректно було б відкласти або припинити розгляд цього законопроекту, або навіть проголосувати і повернутися до його нової редакції, дочекавшись референдуму. Саме це так багато обіцяли...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 1356 народних депутатів Шуфрича та Киви. Комітет пропонує її відхилити. Прошу визначитися та голосувати.

«За» – 56.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 1359. Пузійчук. Будь ласка.

ПУЗІЙЧУК А.В. Фракція «Батьківщина», Житомирщина. Шановні колеги! Я насамперед звертаюся до голови комітету. Миколо Тарасовичу, поясніть, будь ласка, доцільність і необхідність внесення змін до низки статей, які перекреслюються іншим законопроектом № 2195. Ці два проекти комплексно готувалися до другого читання в аграрному комітеті, який ви очолюєте. Зміни до статей 135, 136 і 137 Земельного кодексу України перекреслюються законопроектом № 2195, яким ці статті пропонується викласти в новій редакції.

Шановні громадяни, зверніть увагу, «слуги народу» звинувачують опозицію у спамі, хоча фактично самі створюють цей спам. Зараз розглядають одні статті, а в наступному законопроекті будуть ці самі статті намагатися...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 1359 народного депутата Пузійчука. Комітет пропонує її відхилити. Прошу визначитися та голосувати.

«За» – 65.

Рішення не прийнято.

Поправка 1360. Пузійчук. Будь ласка, Андрію Вікторовичу.

ПУЗІЙЧУК А.В. Руслане Олексійовичу, я все-таки хотів би почути відповідь голови профільного комітету, а то складається враження і в мене, і в громадян України, що мовчання – це визнання вини. Таким мовчанням ви підтверджуєте, що законопроект № 2195 суперечить законопроекту № 2194, а це створюватиме колізії, неузгодженості.

Поясніть, де люди зможуть відстояти свої інтереси? В яких судах? Ви на сьогодні не завершили судової реформи. Конституційний Суд України в глибокій кризі після того, як відкрив конституційне провадження за поданням народних депутатів з партії «Батьківщина», на суддів почався значний тиск.

Дайте, будь ласка, відповідь стосовно першої частини мого запитання щодо суперечності, щоб громадяни України зрозуміли ситуацію. Це перше. І друге. Чим ви мотивуєте прийняття...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Позиція комітету.

СОЛЬСЬКИЙ М.Т. Шановний колего, коли ви говорите про суперечності, наведіть приклад, тоді можна буде аргументовано відповісти. Якщо ви говорите загально, що є суперечності, я вам загально відповідаю, що їх немає. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 1360 народного депутата Пузійчука. Комітет пропонує її відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 60.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 1361. Волошин. Будь ласка, Олегу Анатолійовичу.

ВОЛОШИН О.А. Прошу поставити мою поправку на голосування.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 1361 народних депутатів Волошина та Славицької. Комітет пропонує її відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 58.

Рішення не прийнято.

Далі, поправка 1365. Пузійчук. Будь ласка.

ПУЗІЙЧУК А.В. Фракція «Батьківщина», Житомирщина. Шановні громадяни, я звертаюся до вас, а не до колег із монобільшості. Що сьогодні відбувається? Загострення ситуації на сході, пік епідемії, відсутність ліків і тестів. Що робить монобільшість? Замість того, щоб зняти з розгляду цей законопроект і розглянути проекти, які дійсно спрямовані на захист українських громадян, монобільшість докладає всіх зусиль для того, щоб продати найцінніше, що є в українського народу – українську землю.

Шановні, в країні, де йде війна, землю не торгують. Зніміть цей законопроект з розгляду і не вчиняйте таких ганебних дій, як ви робите.

Дякую. А мою поправку прошу підтримати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 1365 народного депутата Пузійчука. Комітет пропонує її відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 66.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 1373. Пузійчук. Будь ласка.

ПУЗІЙЧУК А.В. Дякую, шановний головуючий. Фракція «Батьківщина», Житомирщина. Шановні громадяни! На превеликий жаль, сьогодні показує реалії того, в якій країні ми живемо. У 2019 році, коли ви йшли на вибори, ви свято вірили, що ваше голосування змінить життя на краще. Що ми бачимо нині? Ми бачимо, що розглядаються і приймаються законопроекти, які спрямовані на знищення українських фермерів, українських селян, поселенської мережі.

Категорично закликаю вас, колеги, не підтримувати цей ганебний законопроект. Не пляміть себе. Ви увійдете в історію як люди, які продали українську землю.

Прошу підтримати мою поправку.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 1373 народного депутата Пузійчука. Комітет пропонує її відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 66.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 1377. Павленко. Будь ласка.

ПАВЛЕНКО Ю.О. Шановний головуючий! Шановні колеги! Фракція «Опозиційна платформа – За життя». Це надзвичайно важлива поправка, яка стосується статті 145 Земельного кодексу України.

Чому ми так послідовно наполягаємо на своїх поправках? Бо, м'яко кажучи, дивним і недоречним є зараз розгляд цього законопроекту, коли країна перебуває в глибокій соціально-економічній кризі.

Нагадаю лише деякі макроекономічні показники. Падіння триває вже 12 місяців поспіль. Перший квартал цього року: ми бачимо серйозні проблеми в промисловості, падіння становить понад 4 відсотки, гірше ситуація в машинобудуванні, вугільній промисловості, металургії. Власне, і в сільському господарстві падіння в січні-лютому становило більше 6 відсотків. Тобто бідніе країна, бідніють...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 1377 народних депутатів Лукашева та Павленка. Комітет пропонує її відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 58.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 1378. Павленко. Будь ласка.

ПАВЛЕНКО Ю.О. Продовжуючи обговорення, хочу ще раз наголосити, що падіння за основними макроекономічними параметрами, провал економічної і соціальної політики влади вплинули насамперед на якість життя українських

громадян, яким у цьому році влада хоче відкрити ринок землі і нібито дати можливість купити землі. За що?

Деякі показники свідчать про глибоку соціальну кризу. Заборгованість населення, наприклад, з оплати житлово-комунальних послуг сягнула 82 мільярдів гривень, заборгованість із виплати заробітної плати на початок березня зросла більш ніж на 3 мільярди гривень. Подолання епохи бідності вилилося поки що в зменшення реального прожиткового мінімуму, розмір якого сьогодні становить жалюгідні 78 доларів, а розмір мінімальної пенсії – менше 63 доларів...

Веде засідання Голова Верховної Ради України
РАЗУМКОВ Д.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 1378. Комітет її не підтримав. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 57.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 1379. Шпенюв. Не наполягає.

Поправка 1383. Королевська.

КОРОЛЕВСЬКА Н.Ю. Шановні колеги! Шановні телеглядачі! Продовжується розгляд законопроекту, яким вносяться зміни до Земельного кодексу України, який ще стоїть щитом на захисті української землі. Можна сказати, що залишилися лічені години, можливо, декілька днів до того, коли ця влада отримає право розпродати Україну.

Фракція «Опозиційна платформа – За життя» наполягає на проведенні референдуму. Ми з вами знаємо, що Президент України підписав Закон України «Про всеукраїнський референдум». І це питання повинно стати першим, яке буде виноситися на референдум. Потрібно запитати людей, чи хочуть вони, щоб їх батьківщину, їх землю сьогодні розпродавали, і тільки після отримання відповіді приймати рішення.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 1383. Комітет її не підтримав. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 56.

Рішення не прийнято.

Поправка 1385. Павленко.

ПАВЛЕНКО Ю.О. Шановні колеги! Це надзвичайно важлива поправка, яка стосується статті 145 Земельного кодексу України.

Вчергове звертаю вашу увагу, шановні колеги, на те, що в умовах глибокої соціально-економічної кризи, зубожіння людей, коли влада фактично бореться

не з бідністю, а з бідними, роблячи їх ще біднішими, а в разі реалізації так званої земельної реформи взагалі прагне перетворити їх на жебраків чи наймитів, очевидно, це неприпустимо.

За цих умов нам зрозуміло, чому так важливо було застосувати санкції до опозиції, знищувати телевізійні канали. Щоб люди все менше чули правдивої інформації, жили в якомусь створеному полі або міфі.

Я наполягаю на врахуванні цієї поправки. Звертаюся до всіх із закликом не голосувати за цей законопроект, з прийняттям якого буде руйнуватися країна, а наші люди збідніють.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 1385. Комітет її не підтримав. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 55.

Рішення не прийнято.

Поправка 1386. Івченко.

ІВЧЕНКО В.Є. Фракція «Батьківщина». Шановні колеги! Децентралізація – це коли земля передається у розпорядження громадам. Ви ж пропонуєте зробити це через 10, 20 і 30 років у зв'язку з тим, що договори оренди укладені під досить низькі відсотки.

Фракція «Батьківщина» пропонує, щоб органи місцевого самоврядування змогли переглянути відсоткову ставку, яка здебільшого в таких договорах є заниженою, і мали можливість наповнити бюджети об'єднаних територіальних громад. Оце і є справжня децентралізація.

Звертаюся до тих народних депутатів, які хочуть дійсно передати землю у розпорядження об'єднаних територіальних громад, з проханням підтримати саме поправку 1386. І через сім років громади зможуть переглянути ті кабальні умови, які уклали Державна служба України з питань геодезії, картографії та кадастру або районні державні адміністрації.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 1386 Івченка. Комітет її не підтримав. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 59.

Рішення не прийнято.

Поправка 1387. Івченко.

ІВЧЕНКО В.Є. Шановні колеги, скажіть, будь ласка, про яку децентралізацію в цьому законопроекті йдеться, коли більшість землі, 99 відсотків, перебуває в оренді за заниженою відсотковою ставкою? Ви не даєте громадам розпоряджатися землею і наповнювати свої бюджети. Ви даєте таку можливість через 10-20 років, коли закінчаться договори оренди, тоді вони і зможуть укласти нові. А що робити зараз? Як наповнювати сільським громадам бюджети,

колеги? Це важливо, дати можливість через сім років розірвати договори або змінити істотні умови договорів щодо відсоткової ставки, яка здебільшого в таких договорах обмежена.

Звертаюся до органів місцевого самоврядування. Почуйте, що сьогодні пропонує опозиція, що пропонує фракція «Батьківщина» – саме ті речі, які потрібні для децентралізації і для...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 1387. Комітет її не підтримав. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 57.

Рішення не прийнято.

Поправка 1388. Волошин.

ВОЛОШИН О.А. Я щойно прочитав у новинах коментар радника Президента України з питань економіки, мого дуже давнього знайомого, Олега Устенка про те, що новий кредит Міжнародного валютного фонду можливо отримати виключно, якщо Верховна Рада України ухвалить низку законів, прийняття яких МВФ вчергове від нас вимагає, інакше потрібно готуватися до скорочення бюджетних видатків і так, до речі, дуже куцого на соціальні витрати бюджету. Ця людина дійсно фахівець і знає про що говорить.

Уже майже два роки Верховна Рада України працює виключно над тим, щоб задовольняти «хотелки» МВФ для того, щоб отримати якусь невеличку суму грошей.

Давайте пригадаємо, як ми приймали закон про землю. Нам тоді Президент України прямо сказав, що це потрібно, тому що МВФ вимагає. Зараз знову вже щось нове. Цей перелік нескінченний. І поки Україна не займе жорсткішої позиції на цих переговорах, так і будуть постійно ставити нові умови для того, щоб тільки поманити кредитом, але навіть не дати його, не кажучи вже про те, що жити в кредит...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 1388. Комітет її не підтримав. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 49.

Рішення не прийнято.

Поправка 1393. Німченко.

НІМЧЕНКО В.І. Шановні колеги, я хотів би ще раз вам нагадати, що земля – єдине природне джерело існування нашої нації. Скажіть, будь ласка, якщо не буде землі... Доповідачу, досить позіхати, дайте відповідь. Якщо продасте землю, кому належатиме єдине природне джерело існування? На жаль, ви на це запитання не можете відповісти. А я вам скажу, що за цим буде біда, ідеться про здачу національних інтересів.

Тоді вночі з подачі, на жаль, глави держави – нашого Президента ви прийняли цей закон. І що історія про це скаже? На сьогодні ви пропонуєте другу серію, щоб уже з 1 липня відкрити ринок. Це ганебне явище.

Ми просимо все-таки зняти...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 1393. Комітет її не підтримав. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 55.

Рішення не прийнято.

Поправка 1394. Німченко.

НІМЧЕНКО В.І. Продовжуючи сказане. Шановні колеги, шановні автори та прихильники цього законопроекту, відкрийте, будь ласка, Конституцію України. Там зазначається, що ми повинні працювати для створення гідних умов і достойного рівня життя нашого народу. А ви цим своїм законопроектом знущаетесь з людей, позбавляєте їх права мати джерело існування, яким є земля. Це перше.

І друге. Шановні колеги, на жаль, але я маю констатувати, що ми повинні прийняти цей закон, інакше не отримаємо чергового траншу МВФ. У цьому і вся політика, за цим і вся стратегія. Ми стали прошаками, а тепер станемо ще й...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 1394 Німченка. Комітет її не підтримав. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 57.

Рішення не прийнято.

Поправка 1395. Шуфрич.

ШУФРИЧ Н.І. Дякую, пане Голово. Давайте зупинимо цей шабаш. Спочатку визначимо реальну вартість землі, щоб не спонукати людей за безцінь її продавати, що фактично є грабунком.

Скажіть, будь ласка, які у вас сьогодні пріоритети? Головний ваш пріоритет – вкрасти у людей землю, скориставшись ситуацією, знаючи, що їм немає за що їсти, примусити їх за безцінь продати її.

І другий пріоритет. Саме сьогодні на позачерговому засіданні потрібно змінити і покращити проведення військового поховального ритуалу наших загиблих військовослужбовців. Совісті у вас немає! Давайте боротися за те, щоб наші військовослужбовці жили, працювали на землі та вирощували хліб, а не створювати їм кращі умови для поховання. Ганьба!

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 1395 Шуфрича. Комітет її не підтримав. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 56.

Рішення не прийнято.

Поправка 1396. Власенко.

ВЛАСЕНКО С.В. Дякую, пане Голово. Я вчергове зазначаю, що фракція «Батьківщина» має системне бачення законодавчого врегулювання питання обігу сільськогосподарських земель. Насамперед на підставі того закону, який було прийнято Верховною Радою України і підписано Президентом України, треба провести референдум. Зрештою, це неодноразово обіцяв Президент України.

Далі. Якщо українці скажуть «так» обігу сільськогосподарських земель, потрібно запровадити таку модель цього ринку, щоб захищеним передусім був український фермер, а не іноземці, іноземні банки та іноземні юридичні особи.

Фракція «Батьківщина» абсолютно проти продовження використання таких прихованих механізмів, як емфітевзис і суперфіції. Тому що на сьогодні це одні з найкорупційніших тіньових механізмів фактично забезпечення контролю над сільськогосподарською землею для латифундистів.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 1396. Комітет її не підтримав. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 64.

Рішення не прийнято.

Поправка 1397. Колтунович Олександр Сергійович.

КОЛТУНОВИЧ О.С. Дякую, вельмишановний пане Голово. Попереду 1 тисяча 731 поправка з 3 тисяч 128, тому в мене ще є можливість аргументувати і навести приклади негативних наслідків та прогнозних параметрів щодо реалізації земельної реформи. Я вже говорив про товарну структуру експорту, валовий внутрішній продукт, індекс сільськогосподарської продукції. Ще скажу, що є серйозні ризики через запровадження земельної реформи щодо інфляційно-девальваційних процесів. Є такий термін «стагфляція». А стагфляція – це скорочення обсягів виробництва на фоні зростання цін.

Ми сьогодні вже спостерігаємо галопуючу інфляцію, навіть в окремих секторах – гіперінфляцію. Це те, що нас чекає в результаті реалізації цієї земельної реформи, я вже не кажу про похідні бюджетні та фінансові аспекти, зокрема, зменшення надходжень до бюджету, зменшення реалізації фінансових програм тощо. Ну і, безумовно, сільська місцевість, розвиток сільських територій щодо реальних доходів населення. Я це озвучу під час обговорення наступної поправки.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 1397 Колтуновича. Комітет її не підтримав. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 57.

Рішення не прийнято.

Поправка 1399. Лукашев. Павленко.

ПАВЛЕНКО Ю.О. Шановний пане Голово! Шановні колеги! Ця поправка стосується статті 148¹ Земельного кодексу України. Вона спрямована на посилення ролі та можливостей об'єднаної територіальної громади з погляду відстоювання інтересів жителів цієї громади.

Крім того, якщо в центральному населеному пункті об'єднаної територіальної громади більш-менш захищені її інтереси, то, на жаль, в інших населених пунктах, де керують старости, дуже часто ситуація така: староста не представляє цю громаду, не є місцевим жителем цього села чи селища, а є «скинутим парашутистом», який представляє не знаю чий інтереси, але точно не тих людей, які живуть в цьому конкретному населеному пункті. За цих умов проводити земельну реформу небезпечно і злочинно...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 1399. Комітет її не підтримав. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 52.

Рішення не прийнято.

Поправка 1400. Королевська.

КОРОЛЕВСЬКА Н.Ю. Шановні колеги! Шановні телеглядачі! Ми всі з вами дуже добре розуміємо, в яких складних обставинах сьогодні опинилася наша країна, а головне – наші люди, українці. І наше з вами завдання – об'єднати зусилля для того, щоб вирішити основні питання.

Перше. Повернення миру в нашу країну. І парламент не повинен стояти осторонь цього.

Друге. Колеги, ми з вами зобов'язані відправити у відставку уряд, який повністю провалив всі напрями політики щодо розвитку держави.

Ну, і третє, найважливіше. Це питання підтримки та захисту людей. Якщо ми не об'єднаємо зусилля... Ми з вами розуміємо наскільки складно сьогодні людям, тому припиняйте, будь ласка, цей фарс з розпродажу України...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, давайте наступного разу виступати щодо поправки, а то я можу запитати позицію комітету, і навіть не буде що відповісти. Добре? Дякую вам.

Ставлю на голосування поправку 1400. Комітет її не підтримав. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 51.

Рішення не прийнято.

А якщо б виступали щодо поправки, було б 55.

Поправка 1402. Німченко.

НІМЧЕНКО В.І. Шановні колеги, коли ідеться про право власності, уявіть собі, ті ж іноземні банки скуплять землю в 50-кілометровій зоні від кордону. І як ми будемо добиратися до свого кордону? Ви про це думали чи ні? Тоді Україна стає «сервітуткою» (це я для тих, хто там дещо дивиться і в телефоні щось шукає стосовно проституток). Ось куди ви ведете Україну. І я хотів би, щоб на це звернули увагу, тому що на сьогодні ті орендні відносини стосовно землі, які є, не мають нічого спільного із загально визнаними цивілістичними нормами, це все шляхи наживи. Тобто 49 років, і що ми будемо чекати? От куди ми, вірніше, ви вже привели Україну.

Ми наполягаємо на врахуванні цієї поправки.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 1402 Німченка. Комітет її не підтримав. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 53.

Рішення не прийнято.

Поправку не підтримано.

Поправка 1403. Німченко.

НІМЧЕНКО В.І. Я продовжую. Шановні колеги, повертаючись до обговорення права власності, подивіться, про що йде мова. Якщо ми – автори законопроекту, норми якого надалі регулюватимуть земельні відносини, то як же ми дивимося на те, що тут ігноруються основоположні принципи. Зокрема, що таке припинення права власності? Що таке договори оренди? Що таке договори купівлі-продажу? Що таке набуття права власності?

Ми ж ніде не бачимо, що об'єднана територіальна громада, місцевий орган влади, стає власником. А хто такі місцеві органи влади на сьогодні? Хто не пам'ятає, я скажу. У нас було три редакції Земельного кодексу України. Три, з 2000 по 2002 роки. Чому його тричі приймали? Тому що були такі ж погляди на це, як і зараз.

Ми дуже просимо підтримати нашу пропозицію.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 1403. Комітет її не підтримав. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 50.

Рішення не прийнято.

Поправка 1404. Шуфрич.

ШУФРИЧ Н.І. Дякую, шановний головуючий. Ця поправка стосується порядку вилучення земельних ділянок для суспільних та інших потреб. Але зазначу, що це питання вже врегульовано в чинному Земельному кодексі України.

Я взагалі не розумію, навіщо ми зараз посилюємо роботу Верховної Ради України. Невже немає важливіших питань? Представники декількох фракцій пропонували зняти цей законопроект з розгляду, повернутися до того, що болить

всім українцям – врегулювання питань боротьби з пандемією, тарифів, пенсій. Невже ми маємо втрачати? І ми готові працювати навіть у складних умовах. Але заради чого? Заради дерібану? Заради того, щоб хтось обікрав людей, скориставшись ситуацією?

Вважаємо, що питання ринку землі не на часі. Важливішими є питання подолання ковідної, тарифної та соціальної криз.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 1404. Прошу визначитися та голосувати.

«За» – 48.

Рішення не прийнято.

Поправка 1411. Волошин.

ВОЛОШИН О.А. Дякую, Дмитре Олександровичу. Знаєте, буквально сьогодні на брифінгу в Брюсселі мій колега Дмитро Кулеба вчергове абсолютно вірно заявив, що офіційний Київ виступає виключно за мирне врегулювання конфлікту на Донбасі.

Якщо це так, якщо дійсно українська влада виступає виключно за мирне врегулювання, то чому ми зараз тут не обговорюємо ті законопроекти, які передбачені політичною частиною Мінських угод? Ми навіть готові до того, щоб націоналістичні фракції внесли свої чотири тисячі поправок до цих законопроектів. Ми готові були б працювати удень і вночі, аби владна більшість дійсно підтримала наше прагнення забезпечити мирне врегулювання конфлікту. Сьогодні ситуація настільки серйозна, що цей заморожений конфлікт уже дуже скоро може так розморозитися, що непереливки буде всім у цьому залі та й в усій країні, я вас у цьому запевняю.

Я просто дуже дивуюся, що ми займаємося тут абсолютно іншими питаннями, ігноруючи найважливіше – війну, яка сьогодні ще маленька, а завтра вже, цілком вірогідно, може стати великою.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 1411. Комітет її не підтримав. Прошу визначитися та голосувати.

«За» – 50.

Рішення не прийнято.

Поправка 1416. Волошин.

ВОЛОШИН О.А. Я виступлю 1 хвилину, а потім у мене буде дев'ять поправок підряд. Дмитре Олександровичу, прошу поставити їх на голосування послідовно.

Знову-таки про що я говорив ще на початку сьогоднішнього засідання. Навіть попри те, що в нас із владною більшістю різні позиції щодо питання землі, мене запевняли, що під час виборів тоді ще кандидат на пост Президента

України Володимир Зеленський нібито обіцяв створити ринок землі. Припустимо, але він точно обіцяв мир і виконання Мінських угод.

Повторюю, я не розумію, чому ми спільно з владною більшістю сьогодні не розглядаємо політичну складову Мінських угод, тобто законопроекти про амністію, про особливості проведення виборів на непідконтрольних територіях і про особливий статус, зрештою. І саме це в комплексі з низкою заходів: зниження військової істерії, відмова від провокаційних дій тощо забезпечило б спокійне планування нами роботи до кінця весни і на літо, і ми не думали б про те, чи є в нас взагалі в Києві бомбосховища.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Одразу декілька поправок, так?

Ставлю на голосування поправку 1416. Комітет її не підтримав. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 49.

Рішення не прийнято.

Ставлю на голосування поправку 1417. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 51.

Рішення не прийнято.

Ставлю на голосування поправку 1418. Комітет її не підтримав. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 52.

Рішення не прийнято.

Ставлю на голосування поправку 1419. Комітет її не підтримав. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 52.

Рішення не прийнято.

Олегу Анатолійовичу, я так розумію, що трохи не набирають. Можемо далі розглядати поправки? Дякую.

Поправка 1432. Сольський. Не наполягаєте?

Поправка 1449. Княжицький. Увімкніть, будь ласка, мікрофон.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (одномандатний виборчий округ № 116, Львівська область, політична партія «Європейська солідарність»). Дякую. Там дві поправки, але в мене буде один виступ.

Законопроектом пропонується виключити із Земельного кодексу України статтю про особливо цінні землі, а це відкриває, зокрема, шлях до махінацій із захопленням земель природоохоронного призначення. Колего Сольський, я вам наведу приклад зі Львова. У нас між мікрорайоном Львова Білогорща і селом Рясне-Руське, що входять зараз до Львівської територіальної громади є відомий усім заказник «Торфовище Білогорща». Що робить міська влада на чолі з мером Садовим? Вони збирають сміття і вивозять на це торфовище. У зв'язку з тим, що

це особливо цінні землі, люди з Білогорщі змусили їх відкрити там заповідник і розібратися, хто це робить.

Виключення цієї норми, з нашої точки зору, є шкідливим. Просимо залишити її та підтримати дві мої поправки.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я дві поправки одразу ставлю на голосування, так?

Ставлю на голосування поправку 1449. Комітет її не підтримав. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 90.

Рішення не прийнято.

Ставлю на голосування наступну поправку 1450 Княжицького. Комітет її не підтримав. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 90.

Рішення не прийнято.

Поправка 1446. Кириленко Іван Григорович.

КИРИЛЕНКО І.Г., член Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Фракція «Батьківщина». Шановні друзі! Шановний головуєчий! За останні роки в цьому залі звучали десятки обурливих виступів через те, що аграрна Україна, яка зі своїми землями може прогодувати півмільярда людей, постійно нарощує імпорту продовольства. Мільйони валюти іде, зокрема, іноземним виробникам картоплі, різноманітних овочів. Усе більше в нас площ засіваються дорогими сортами і гібридами імпоротної селекції кукурудзи, сої, соняшнику, пшениці тощо.

Коли наші провідні вчені-земельники, академіки зі світовим ім'ям, ще раз назву їх – Леонід Новаковський, Антон Третяк, писали нині чинний Земельний кодекс України, вони далекоглядно і мудро наполягали на потужному статусі захисту особливо цінних земель. Ці землі, власне, і для сортовипробувань, і для гібридизації, і для насінництва. Отже, це районовані свої сорти і гібриди, а не ризиковані імпортні. Це, зрештою, продовольча, тобто національна безпека. Друзі, не будьте безумцями, захистимо ці землі!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 1446. Комітет її не підтримав. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 76.

Рішення не прийнято.

Поправка 1447. Кириленко. Івченко.

ІВЧЕНКО В.Є. Фракція «Батьківщина». Шановні колеги! Щойно Іван Кириленко сказав про те, як розробники Земельного кодексу України Третяк

і Новаковський захищали особливо цінні землі. А я вам наведу конкретний приклад.

Уявіть собі «Подільські Товтри» – національний природний парк. Там приблизно 268 тисяч гектарів землі, але до кадастру внесено лише 11 тисяч як природно-заповідний фонд. А всі інші цінні землі: оці чорноземи, бурі землі і так далі, цілі пласти земель... І ми положеннями цього законопроекту пропонуємо наліво і направо продавати землі заповідного парку «Подільські Товтри», ті, що не внесено до кадастру. Це вам приклад безхазяйності, що сьогодні утверджується цим законопроектом, і багато інших новел.

Колеги, давайте повернемо законопроект на доопрацювання.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 1447. Комітет її не підтримав. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 70.

Рішення не прийнято.

Поправку не враховано.

Поправка 1452. Івченко (*Шум у залі*).

Поправка 1448. Соболев.

СОБОЛЄВ С.В., член Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія *Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»*). Я знімаю всі свої поправки, якщо дасте мені для виступу 3 хвилини. Наполягаю на голосуванні тільки однієї поправки, а всі інші знімаю.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дайте 3 хвилини, будь ласка.

СОБОЛЄВ С.В. Шановні колеги! Ми саме дійшли до ключової статті – особливо цінні землі. Звертаю вашу увагу на те, що фактично жодної передачі земель об'єднаним територіальним громадам не буде. Незважаючи на указ Президента України і його слова, що місцеве самоврядування отримає у власність понад 2 мільйони гектарів земель, всі чудово розуміють, що їх немає. Усі землі або в довгостроковій оренді, здані за безцінь на 49 років чи інший строк, або розбазарені за останні два місяці під час вашої влади через так зване городництво, коли тисячі гектарів земель безпосередньо передаються незрозуміло кому. Думаю, що нічого буде передавати об'єднаним територіальним громадам. Саме тому десятки і сотні листів надходять від голів об'єднаних територіальних громад про те, що вони нічого не можуть взяти на облік.

А тепер щодо особливо цінних земель. Зверніть увагу, яку статтю взагалі виключив комітет із Земельного кодексу України, що була там понад 20 років, – «Особливо цінні землі та порядок припинення прав на них».

Наприклад, у законопроекті вже немає земель Південного узбережжя Криму. Чому? Щоб окупаційна влада Криму на чолі з Путіним приватизувала ці землі. Землі НВАО «Масандра» взагалі не згадуються в цьому проекті. Чому? Тому що комбінат «Масандра» роздерибанили товариші Путіна і вже приватизували. Ви це узаконюєте. От навіщо це зроблено.

До інших особливо цінних земель належать заповідні землі, про які взагалі нічого немає в новій редакції Земельного кодексу України. Незрозумілі порядок передачі цих земель і їх перепрофілювання. Раніше погодження матеріалів вилучення (викупу) земельних ділянок особливо цінних земель провадилося Верховною Радою України лише за поданням обласної, Київської і Севастопольської міських рад. Якщо раніше тільки Верховна Рада України ухвалювала рішення про зміну цільового призначення земельних ділянок і виведення їх із особливо цінних земель, то тепер це будуть робити місцеві чиновники. Ось навіщо виключили статтю 150 «Особливо цінні землі та порядок припинення прав на них» із Земельного кодексу України. Це легко побачити. Подивіться лівий бік сторіночки – ця стаття є в Земельному кодексі України, а тепер подивіться поправки комітету – взагалі виключити цю статтю. Далі ви ці норми не побачите, а лише уривки в різних статтях. Уже немає цілісного підходу до особливо цінних земель.

Моя поправка дуже проста. Для того, щоб залишити і Південне узбережжя Криму, і землі НВАО «Масандра», і особливо цінні чорноземи та торф'яники, і національні парки та природні заповідники, включаючи Національний заповідник «Хортиця», нам треба зберегти статтю в тій редакції, в якій вона існувала понад 20 років, коли жодна із цих земельних ділянок не була приватизована.

Прошу поставити цю поправку на голосування.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Яку поправку поставити на голосування?

СОБОЛЄВ С.В. Поправку 1448.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 1448, я зрозумів.

Ставлю на голосування поправку 1448 Соболева. Комітет її не підтримав. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 108.

Рішення не прийнято.

Поправку не підтримано.

Поправка 1452. Івченко.

ІВЧЕНКО В.Є. Фракція «Батьківщина». Шановні колеги, невже не цікаво все-таки подискутувати стосовно того, що ж відбувається зі статтею 150 Земельного кодексу України? Чи будуть у нас збережені особливо цінні землі? Колеги, невже не цікаво подискутувати щодо того, чи буде сьогодні фермер чи сімейний

фермер купувати українську землю? Колеги, невже не цікаво подумати про долю 4 мільйонів одноосібних господарств, які залишилися поза аграрним ринком, які виробляють сільськогосподарську продукцію, але не мають доступу до кредитів, до дешевих фінансів? Колеги, невже не цікаво подумати про те, що буде із землею через роки і як проштовхується проект закону безпосередньо для спекулянтів, а не для сільськогосподарських товаровиробників?

Колеги, одумайтеся, будь ласка. Давайте доопрацьовувати. Ця земельна реформа має піти на користь людям.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 1452 Івченка. Комітет її не підтримав. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 60.

Рішення не прийнято.

Поправка 1453. Івченко.

ІВЧЕНКО В.Є. Шановні колеги, якщо заглибитися в суть децентралізації, то ви чітко побачите, що громадам потрібно передати повноваження і ресурси для виконання цих повноважень. А в нас все відбувається так, що ми передаємо повноваження, але не передаємо ресурси, колеги. Зокрема, ми це бачимо, коли даємо їм додаткові завдання щодо забезпечення наших лікарень і амбулаторій.

Так ось, колеги, ресурси громадам потрібні, але насамперед їм потрібно переглянути ті довгострокові договори оренди на 10 або 30 років, які ви їм намагаєтеся всунути і які уклали чиновники Державної служби України з питань геодезії, картографії та кадастру або районних державних адміністрацій за хабарі. Громадам потрібно, щоб, як мінімум, відсоткові ставки за оренду землі були однакові для всіх товаровиробників, які обробляють землі на їх території. Дайте їм можливість...

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради
України **СТЕФАНЧУК Р.О.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 1453 народних депутатів Івченка та Мейдича. Комітет пропонує її відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 61.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 1457. Народний депутат Власенко Сергій Володимирович. Будь ласка.

ВЛАСЕНКО С.В. Дякую, шановний пане головуєчий. Насправді, що таке скасування статті 150 Земельного кодексу України, про яку вже багато говорилося? Це показник повної відсутності державної стратегії та державної політики щодо захисту спеціального статусу особливо цінних земель. Тобто цією статтею

регулюється статус цих земель. Це означає, що держава прискіпливіше ставиться до таких земель, спеціально регулює порядки, пов'язані з такими землями, оскільки вони є вкрай важливими для функціонування агропромислового комплексу Української держави. Натомість нам замість державної політики пропонують повну анархію і хаос, повне зрівняння всіх видів земель з точки зору регулювання, що є, в принципі, неприпустимим у будь-якій країні світу, окрім, на жаль, сучасної України.

Прошу підтримати мою поправку, яка аналогічна поправкам моїх колег, а також не підтримувати законопроект у цілому.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 1457 народного депутата Власенка. Комітет пропонує її відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 66.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 1460. Королевська Наталія Юріївна. Не наполягає. А, Павленко, так, перепрошую. Павленко.

ПАВЛЕНКО Ю.О. Шановний головуючий! Шановні колеги! Це надзвичайно важлива поправка. Прошу поставити її на голосування.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 1460 народних депутатів Королевської та Павленка. Комітет пропонує її відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 54.

Рішення не прийнято.

Поправка 1464. Василь Іванович Німченко. Будь ласка, Василю Івановичу.

НІМЧЕНКО В.І. Шановні колеги! Я хочу акцентувати увагу на тому, що є розуміння «ціна землі» і «цінність землі». Так от, ціна землі на сьогодні. Наприклад, на Черкащині найвища ціна – 35 тисяч гривень за 1 гектар, так визначили на державному рівні. Нагадаю, на цій землі вмерло від голоду в 1932-1933 роках більше людей, ніж на території Правобережної України. Це там, де центр найдорожчої землі, от про що йде мова. Земля – це природне джерело існування. Це перше.

І друге. Скажіть, будь ласка, як можна виключати цю статтю взагалі, коли йдеться про особливо цінні землі? Хто розробив кадастр землі на сьогодні? За 15 років, що минули, у нас півтора мільйона чорноземів заболочені і засолені, а це рівноцінно...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 1464 народних депутатів Німченка та Шуфрича. Комітет пропонує її відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 50.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 1465. Василю Івановичу, будь ласка.

НІМЧЕНКО В.І. Так, я продовжую. Оці засолені та заболочені ґрунти за 15 років, це приблизно за площею так само, як і сільськогосподарські угіддя Херсонської та Миколаївської областей, щоб ми розуміли, де втрачаємо землю. Скажіть, будь ласка, це в нас якось фіксується? У кадастрі нічого цього немає.

Коли ми говоримо про особливо цінні землі, ви ж бачите, що законодавець зараз має намір добровільно відмовитися від них, вилучивши ці землі, точніше, взагалі скасувавши поняття особливо цінних земель.

Я так розумію, що люди, на жаль, не знають, що таке калібрування, селекція і так далі, що стосується розвитку аграрного сектору, і в цьому наша біда.

Прошу підтримати нашу пропозицію і відмовитися від скасування...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 1465 народних депутатів Німченка та Шуфрича. Комітет пропонує її відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 56.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 1466. Волошин.

Поправка 1467. Волошин теж.

Поправка 1477. Івченко Вадим Євгенович. Будь ласка. Вадиме Євгеновичу! Немає? Я зрозумів. Добре.

Поправка 1478. Теж ні.

Поправка 1481. Власенко. Будете виступати? Ні.

Поправка 1488. Волошин. Будь ласка, Олегу Анатолійовичу.

ВОЛОШИН О.А. Пане Руслане, чесно кажучи, я чекав, коли мені увімкнуть мікрофон. Добре. Ні, я жодним чином не звинувачую, як деякі колеги, в узурпації влади, хоча саме про це й хотів сказати.

Ми бачимо, що Президент України чомусь вніс як невідкладний проект Закону «Про ліквідацію Окружного адміністративного суду міста Києва та утворення Київського міського окружного адміністративного суду», а не про зниження тарифів чи ухвалення тих рішень, які сьогодні потрібні для забезпечення України від великої біди. Звичайно, коли у нас Конституційний Суд України заблоковано, причому абсолютно штучно, а зараз ліквідують ще один важливий суд, то про що можна говорити. Про які нормальні стосунки в цій країні можна говорити, якщо судова влада, єдина, яка здатна була б розв'язувати суперечки

між власниками, взагалі всіма учасниками земельних відносин, фактично сьогодні руйнується. Вона й так була, м'яко кажучи, недосконала, а зараз повністю руйнується, а за цих умов ми вважаємо, що...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Мені здається, ви назвали не найяскравіший приклад гавані правосуддя. Давайте спершу поставимо поправку 1488 на голосування.

Ставлю на голосування поправку 1488 народних депутатів Волошина та Славицької. Комітет пропонує її відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 52.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 1489. Волошин. Будь ласка, Олегу Анатолійовичу.

ВОЛОШИН О.А. Продовжу. Дійсно, інвестори бачать, до того ж зовсім не ангажовані інвестори, які абсолютно позитивно в цілому ставляться до аграрних перспектив України, і розуміють, що виключно через суди в будь-якій країні можна забезпечити право власності. Водночас рішенням Ради національної безпеки і оборони України застосовуються санкції до будь-кого і блокуються активи, громадяни України навіть позбавляються права на справедливий суд, що є базовою характеристикою європейських цінностей і правової держави. До речі, у тому й різниця між іноземцями, до яких можуть застосовуватися санкції, і громадянами України, що з їх активами може відбуватися що завгодно тільки після того, як набрав законної сили вирок суду. Це і є гарантія держави, що громадянин цієї країни від держави не постраждає, і лише через суд він може бути притягнутий до відповідальності, крім того, в суді він хоча б має шанс довести свою невинуватість.

Вважаю, що за цих умов запуск ринку землі є злочином і буде грати лише...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 1489. Комітет пропонує її відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 51.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 1490. Народний депутат Волошин. Будь ласка.

ВОЛОШИН О.А. Зараз у мене декілька поправок підряд. Я 1 хвилину виступлю, а потім прошу поставити поправки на голосування послідовно.

Так ось, продовжуючи знову-таки тему санкцій. Знаєте, якщо звести до найменшого спільного знаменника, людям, які, дійсно, ні в чому не розбираються, звичайно, подобається, замість того, щоб організувати нормальну роботу правоохоронних органів та судової системи, вживати ось таких заходів. Замість того, щоб ловити квартирних злодіїв, викрадачів автомобілів або вбивць, представники правоохоронної системи усе перекладатимуть на Раду національної безпеки і оборони України і до цих людей будуть просто застосовувати

санкції, через які... До речі, хочу пояснити, хто не знає, активи через санкції не можна відібрати і націоналізувати на користь держави, вони можуть бути лише заморожені. Ви завтра застосуйте санкції до «ворів у законі», у яких за поняттями взагалі ніякої власності немає і ніколи не було, замість того, щоб з ними боротися. Тобто це означає, що в державі повний правовий безлад...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 1490 народного депутата Волошина. Комітет пропонує її відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 52.

Рішення не прийнято.

Отже, ставлю решту поправок на голосування, так?

Ставлю на голосування поправку 1491 народного депутата Волошина. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 53.

Рішення не прийнято.

Ставлю на голосування поправку 1492 народного депутата Волошина. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 52.

Рішення не прийнято.

Ставлю на голосування поправку 1493 народного депутата Волошина. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 50.

Рішення не прийнято.

Олегу Анатолійовичу, може... Ну, немає в залу потенціалу підтримати. Може, підемо далі, так? (*Шум у залі*). Стаavimo на голосування? Добре.

Ставлю на голосування поправку 1494 народного депутата Волошина. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 50.

Рішення не прийнято.

Ставлю на голосування поправку 1495 народного депутата Волошина. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 51.

Рішення не прийнято.

Ставлю на голосування поправку 1496 народного депутата Волошина. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 50.

Рішення не прийнято.

Ставлю на голосування поправку 1497 народного депутата Волошина. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 50.

Рішення не прийнято.

Ставлю на голосування поправку 1498 народного депутата Волошина. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 48.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 1499. Василь Іванович Німченко.

НІМЧЕНКО В.І. Фракція «Опозиційна платформа – За життя». Шановні колеги! Ідеться про арбітра, про того, хто буде приймати рішення за наявності спору. Подивіться, одразу нараховую щонайменше сім суб'єктів і плюс ще організатори електронних торгів. Про що йде мова? Про те, що в нас, по суті, мінімізується судова влада. Це по-перше.

По-друге. На якій підставі їм передають повноваження квазісудів? Там є третейські суди.

Шановні колеги, якщо ми підемо таким шляхом, то цей безлад залишить людей беззахисними, вони не матимуть доступу до правосуддя. Тому ми звертаємо увагу на ці значимі обставини для того, щоб урівноважити права громадян щодо захисту своїх інтересів.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 1499 народних депутатів Німченка та Шуфрича. Комітет пропонує її відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 51.

Рішення не прийнято.

Поправка 1500, ювілейна. Василю Івановичу, ваша. Будь ласка.

НІМЧЕНКО В.І. Спасибі за довіру, шановні колеги. Що я хочу сказати? Коли прочитаєш цей зміст, так і хочеться згадати «даниловщину», яка на сьогодні в нас процвітає. Нам треба, щоб проект ще доповнили положеннями про Раду національної безпеки і оборони України, яка визначить: хто правий, хто ворог, а кому віддати землю серед потрібних людей. От про що йдеться.

Зверніть увагу, будь ласка, на електронні торги. Хто визнає недійсними електронні торги? Та це вже сам організатор. А де ж суди?

Скажіть, будь ласка, де ж дія правової норми статті 55 Конституції України? Ми з вами не забезпечуємо право людей на судовий захист. Ми з них знущуємося, бо люди для нас – ніщо. Я зауважую на цьому, досить знущатися. Ми йдемо по лезу ножа щодо можливості скоєння злочину...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Василю Івановичу.

Ставлю на голосування ювілейну поправку 1500. Комітет її, на жаль, пропонує відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 56.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 1501. Шуфрич і Кива. Хто буде виступати? Несторе Івановичу, будь ласка.

ШУФРИЧ Н.І. Дякую. Шановні колеги, невже ви думаєте, що наші колеги народні депутати України третього скликання були недосвідченими і не врегулювали це питання?

Дійсно, дуже складно проходило голосування, фактично з кров'ю відстояли право людей на приватну власність і право продати землю. Але тоді народні депутати України розуміли, для того щоб відкрити ринок землі, потрібно визначити вартість землі, щоб люди мали зиск і зацікавленість її продати.

А що відбувається сьогодні? На жаль, землю в людей буде викуплено за безцінь, практично вкрадено. Це не продаж, це крадіжка землі, пограбування людей.

Ми наполягаємо на збереженні чинної редакції Земельного кодексу України щодо цього.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 1501 народних депутатів Шуфрича та Киви. Комітет пропонує її відхилити. Прошу визначитися та голосувати.

«За» – 49.

Рішення не прийнято.

Поправка 1502. Народний депутат Волошин. Славицька. Будь ласка.

СЛАВИЦЬКА А.К. Шановні колеги! Цією поправкою пропонується внести зміни до статті 158 Земельного кодексу України, а саме: доповнити словосполучення «місцевого самоврядування» словосполученням «та центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері земельних відносин».

Аналогічна зміна пропонується поправкою 1505. Тому я прошу поставити ці дві поправки на голосування.

І користуючись нагодою, хочу сказати, що під час сьогоднішньої дискусії ми не почули від представника профільного комітету спростувань усіх тих аргументів, які лунали: що цей законопроект не на часі, що потрібно проводити всеукраїнський референдум і дочекатися рішення Конституційного Суду України.

Прошу поправки 1502 і 1505 поставити на голосування.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 1502 народних депутатів Волошина та Славицької. Комітет пропонує її відхилити. Прошу визначитися та голосувати.

«За» – 48.

Рішення не прийнято.

Ставлю на голосування поправку 1505 народних депутатів Волошина та Славицької. Комітет пропонує її відхилити. Прошу визначитися та голосувати.

«За» – 50.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 1506. Хто буде виступати Волошин чи Славицька? (Шум у залі).

А, бачите. Ну, це не я, а вони через вашу поправку переступили, перепрошую. Є така поправка.

Поправка 1504. Колтунович. Будь ласка, Олександрє Сергійовичу.

КОЛТУНОВИЧ О.С. Дякую, шановний головуючий. Підтверджуючи аргументацію наших поправок і тез скажу, що ми розраховали інтегральні композитні індикатори макроекономічного прогнозування на середньострокову перспективу. За результатами цього розрахунку, як я вже сказав, ми маємо падіння за ключовими макроекономічними параметрами і відтік, що найважливіше, прямих іноземних інвестицій. Головний концепт земельної реформи був ще й у тому, щоб залучити прямі іноземні інвестиції. Натомість ми бачимо, і навіть за минулий рік, що під час вашої влади вперше за багато років відбувся відтік прямих іноземних інвестицій на 868 мільйонів доларів, хоча щороку ми мали інвестиції, зокрема в кращі роки, 5-6 мільярдів доларів на рік. Тому з цієї точки зору, щодо інвестиційної привабливості, є дуже велике запитання. Це перше.

І друге, про що вже сказали мої колеги. В умовах узурпації влади з боку Президента України застосування до фізичних осіб і незалежних інформаційних телеканалів незаконних, неконституційних санкцій, які будуть оскаржені у Верховному Суді, відштовхує інвестора від національної економіки.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 1504 народних депутатів Колтуновича та Загороднього. Комітет пропонує її відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 53.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 1507. Німченко і Шуфріч. Василю Івановичу, будь ласка.

НІМЧЕНКО В.І. Шановні колеги! Саме ці статті стосуються того, хто повинен вирішувати питання утворення меж і наявні спори щодо меж. То я вам скажу, якщо ми хочемо, щоб не проливалася кров... Повірте, споконвічно за межі була бойня, особливо серед тих, хто обробляє цю землю. Поїдьте на село і подивіться. І що ми робимо? Що вирішать органи місцевого самоврядування, які представляють інтереси територіальних громад? Що вони там вирішать під час фізичного протистояння? А воно сьогодні є.

А що таке рейдерство? Ви не знаєте, що вночі збирають урожаї? І посиляються на те, що така межа. То що ми пишемо? Повинен бути центральний орган, який вирішуватиме це питання, якщо хочете, щоб був порядок.

Веде засідання Голова Верховної Ради України
РАЗУМКОВ Д.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 1507. Комітет її не підтримав. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 52.

Рішення не прийнято.

Поправка 1508. Німченко.

НІМЧЕНКО В.І. Шановні колеги! У цьому законопроекті ми з вами знову повертаємося до земельних сервітутів. Ви взагалі можете собі уявити, що буде, коли розкуплять по шматочкам територію України? Це ще буде суверенна держава? Це буде територіальний суверенітет чи будуть постійні сервітутні спори? Зокрема, держава проситиме якогось закордонного співвласника... Я вже не кажу, що відбуватиметься з людьми.

Шановні колеги, прошу вас від імені політичної сили «Опозиційна платформа – За життя» зняти з розгляду цей законопроект. Це біда. Зніміть його, бо це задача національних інтересів. Що тут ще незрозуміло? Почитайте, що ви пишете. І до чого ми прийдемо після 1 липня?

Спасибі.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 1508. Комітет її не підтримав. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 53.

Рішення не прийнято.

Поправка 1509. Шуфрич Нестор Іванович.

ШУФРИЧ Н.І. Дякую, пане Голово. Шановні колеги! Я ще пам'ятаю, коли ці табло були дуже близько до нас, народних депутатів України. І саме 25 жовтня 2001 року, коли табло були розтрочені в нашій боротьбі за право людей розпоряджатися своєю землею, ми проголосували за цей Земельний кодекс України поіменними бюлетенями, тому що голосувати в цьому залі було неможливо, повторюю, все було розтрощено. Але ми відстояли право наших громадян володіти землею і продавати її.

Тоді ми розуміли, що в умовах мізерної вартості землі спонукати, підштовхувати людей до її продажу – безвідповідально. Те, що ви зараз робите, – це злочин проти власного народу, злочин проти селян, злочин проти фермерів, яких і не буде з такою політикою. Руки геть від селян!

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 1509. Комітет її не підтримав. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 52.

Рішення не прийнято.

Поправка 1510. Волошин. Славицька Антоніна Керимівна.

СЛАВИЦЬКА А.К. Шановні колеги! Це досить проста поправка, якою пропонується назву статті 159 Земельного кодексу України після словосполучення «місцевого самоврядування» доповнити словосполученням «та центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері земельних відносин». Проте зазначу, що в порівняльній таблиці до законопроекту відсутні будь-які обґрунтування комітету щодо відхилення або врахування тих чи інших поправок.

Водночас хочу наголосити на послідовності нашої позиції. Спочатку треба провести всеукраїнський референдум стосовно того, як українські громадяни хочуть розпоряджатися землями сільськогосподарського призначення. І сьогодні в нас є всі підстави для того, щоб реалізувати передвиборчу обіцянку Президента України щодо народовладдя через референдуми. Адже загальновідомо, що через два роки після вступу на пост Президента України він все-таки підписав відповідний закон. Тому ми цілком обґрунтовано підтримуємо ідею наших колег, що не треба цей законопроект зараз розглядати, а потрібно ініціювати проведення референдуму.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 1510. Комітет її не підтримав. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 54.

Рішення не прийнято.

Поправка 1511. Павленко.

ПАВЛЕНКО Ю.О. Шановний пане Голово! Шановні колеги! Це чергова поправка, яка спрямована на захист людей, захист українських громадян, захист України. Ми вже маємо наслідки попередньо проведених так званих реформ: пенсійної, тарифної, медичної, освітньої, децентралізації, деінституціалізації, які вже призвели до надзвичайно негативних демографічних наслідків.

Підсумки 2020 року: на 38 народжених 100 померлих – це один із найгірших демографічних показників за історію України. Цей ювілейний для незалежної Української держави рік, 2021, може стати найгіршим роком щодо питання демографії. І на жаль, ця так звана земельна реформа і цей законопроект вб'є ще більше українців, ускладнить проживання на...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 1511. Комітет її не підтримав. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 52.

Рішення не прийнято.

Поправку не підтримано.

Поправка 1512. Павленко.

ПАВЛЕНКО Ю.О. Шановні колеги! Шановний Голово! На жаль, незважаючи на те, що переважна більшість українців виступає проти законів, які відкривають ринок землі за цих непростих соціально-економічних умов, коли на території України іде війна, відбуваються воєнні дії і кожен день люди гинуть як від війни, так і від вашої цинічної антилюдської соціально-економічної політики, ви продовжуєте нав'язувати земельну реформу.

Вчергове звертаюся: давайте відхилимо цей законопроект. Давайте припинимо цю війну поправок, поставимо зараз на голосування цей законопроект, відхилимо його, проведемо референдум, перейдемо до тих проектів законів, на прийняття яких нині чекають люди, які допоможуть їм вижити в непростих умовах, збережуть їх життя і здоров'я, Давайте не будемо далі продовжувати нав'язувати країні законопроект, прийняття якого знищить ще більше українців.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 1512 Павленка. Комітет її не підтримав. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 50.

Рішення не прийнято.

Поправку не підтримано.

Волошин. Славицька Антоніна Керимівна.

СЛАВИЦЬКА А.К. Шановні колеги! Поправки 1513, 1516 і 1520 аналогічні за змістом. Ними пропонується словосполучення «місцевого самоврядування» доповнити словосполученням «та центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері земельних відносин». Тому прошу поставити ці поправки на голосування.

І користуючись нагодою, хочу ще раз звернутися до колег, які, можливо, не мали часу ознайомитися із повним текстом законопроекту до повторного другого читання з огляду на його обсяг і складність. Однак, Головне юридичне управління Апарату Верховної Ради України у своїх зауваженнях до законопроекту наголосило на його суперечності Конституції України. Тому в мене, наприклад, виникає запитання: навіщо ми ухвалюємо закони, які з часом можуть бути оскаржені в Конституційному Суді України і визнані такими, що суперечать Основному Закону України?

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 1513. Комітет її не підтримав. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 50.

Рішення не прийнято.

Плачкова. Наполягає? Не наполягає.

Антоніно Керимівно, я так розумію, що ви виступили щодо трьох поправок. Можемо продовжувати, так?

Поправка 1517. Німченко Василь Іванович.

НІМЧЕНКО В.І. Шановні колеги! Саме цими нормами законопроекту передбачається можливість вирішення спорів: хто є суб'єктом, хто є арбітром. Я хотів би звернути увагу на те, що ми мінімізуємо систему судової влади як незалежної гілки влади. Чому? Тому що суди взагалі не задіяні. Якщо ідеться про межі: за населеним пунктом – вирішують вищі органи, всередині села, селища чи міста – буде вирішувати місцевий орган влади. А далі що? Колеги пропонують – вищий орган. Це перше.

І друге. Чому не надається можливість вирішити це питання в судовому порядку. До того ж тут є зв'язок з виконанням цих рішень, як вони самі будуть своє рішення виконувати. Колеги...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 1517. Комітет її не підтримав. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 49.

Рішення не прийнято.

Поправка 1518.

НІМЧЕНКО В.І. Продовжую. Хто ж буде виконувати ці рішення? Якщо рішення прийняв місцевий орган влади, не об'єднана територіальна громада, і сам його виконує, то він стає суддею у своїй справі. То до чого ми прийдемо? Чим закінчиться цей спір? А нічим він не закінчиться, бо рано чи пізно однаково сторони зустрінуться в судових інстанціях.

Шановні колеги, коли ми говоримо про те, як врегулювати ці відносини за наявності спору, то в Конституції України прямо вказується, зокрема стаття 55 і розділ VIII «Правосуддя», що всі справи можуть бути оскаржені в суді, а їх законність може буде всебічно перевірена незалежним і об'єктивним судом.

Спасибі.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 1518 Німченка. Комітет її не підтримав. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 47.

Рішення не прийнято.

Поправку не враховано.

Пленарне засідання Верховної Ради України оголошую закритим. Позачергове засідання розпочнеться о 16 годині.

Дякую, колеги.